Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

46-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 294 (12.948).
22 ДЕКАБРЬ 1964 ЙИЛ
СЕШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

ИДЕОЛОГИЯ ИШИНИНГ МУҲИМ СОҲАСИ

Гўзал ва жўшқин ҳаётимизнинг ҳамма соҳаларида коммунизм тантанаси учун кураш ҳар қачонгидан ҳам авж олиб кетган ҳозирги даврда партия идеология ишининг асосий мазмуни, йўналиши меҳнаткашларни марксизм-ленинизм ғояларига чексиз садоқат руҳида тарбиялашга қаратилган. Кишиларни коммунистик руҳда тарбиялаш учун кураш олға томон ҳаракатимизнинг зарурий шарти экан, диний идеология қолдиқларига қарши аёвсиз, кескин зарба бермасдан туриб, илмий материалистик дунёқарашни, коммунистик ахлоқни тўла-тўкис қарор топтириб бўлмайди.

Бизнинг мамлакатимизда диннинг социал илдизларига аллақачон болта урилиб, коммунистик идеология барқарор бўлиб қолган бўлсада, дин ва унинг қолдиқларига ишониш ҳали ҳам учраб туради. Дин — халқ учун оғудир. У одамнинг онгини заҳарлабгина қолмай, балки унинг дилини кемиради, таланти, ижодий ташаббускорлиги ва активлигини бўғиб ташлайди, пессимизм кайфиятига дучор қилади. Шунинг учун ҳам «Биз,— деган эди В. И. Ленин,— динга қарши курашмоғимиз лозим. Бу нарса БУТУН материализмнинг ва демак, марксизмнинг алифбесидир... динга қарши кураша БИЛИШ керак, бунинг учун оммадаги диний эътиқоднинг ва диннинг манбаларини материалистик асосда тушунтириш керак».

Партиямиз дин ва диний ақидалар қолдиқларига нисбатан муросасиз, шафқатсиз ўт очиб, бирорта кишини ҳам ўтмишнинг ана шу жирканч мероси қобиғига ўралиб қолмаслиги учун кураш олиб боришни ҳар бир коммунистнинг, партия, совет, касаба союз, комсомол ва бошқа жамоат ташкилотларининг вазифаси, деб таълим бермоқда.

Республикамизда кишиларнинг онги ва психологиясини тубдан қайта қуриш, уларнинг феъл-атворини ўзгартириб, юксак коммунистик ахлоқ руҳида тарбиялаш соҳасида эришилган ютуқлар ғоятда мислсиз. Меҳнат аҳлининг қалбини коммунистик идеология чароғон қилиб турибди. Меҳнаткашларнинг асосий кўпчилиги дин ва диний хурофотларга нафрат билан қарайди, ўз ижодий, яратувчи меҳнатидан чексиз завқланади, коммунизм бунёдкори бўлганлиги билан фахрланади. Бу идеология ишининг, жумладан илмий атеизм пропагандасининг порлоқ самарасидир.

Сурхондарё область партия ташкилотининг меҳнаткашларни илмий атеизм руҳида тарбиялаш соҳасида олиб бораётган ишлари диққатга сазовор. Бу ерда атеизм пропагандасининг турли форма ва методларидан яхши фойдаланилмоқда. Район марказларида, колхоз, совхоз ва бошқа ташкилотларда илмий атеизмга оид темаларда мароқли лекция ва суҳбатлар ўтказилиб, совет фани эришган мислсиз ютуқлардан меҳнат аҳли баҳраманд этилмоқда. Савол-жавоб. «Мўъжизасиз—мўъжиза» кечалари ўтказилмоқда, радиолекторийлар ишлаб турибди, кинофильмлар намойиш қилинмоқда. Ўтган йили область бўйича илмий атеистик темаларда 3200 дан ортиқ лекция ва суҳбат ўтказилган бўлса, бу йил уларнинг сони қарийб 4000 га етди.

Партия ташкилоти ва «Билим» жамиятининг область бўлими динга ишонувчи айрим шахслар билан якка тартибда тушунтириш иши олиб боришга алоҳида эътибор бермоқда. Атеизм пропагандасининг бу таъсирчан формаси яхши натижа беряпти.

Лекин баъзи областларда илмий атеизм пропагандасига етарли эътибор берилмаяпти. Сирдарё область партия комитетининг идеология бўлими бу масала билан деярли шуғулланмаётир. Пахтаорол, Сирдарё районлари хўжаликларида ва Янгиер шаҳридаги ташкилотларда кейинги бир неча ой давомида атеизм темасида лекция ва суҳбатлар ўтказилгани йўқ. Бу районлар ва шаҳар партия комитетлари илмий атеизм пропагандаси планига эга эмасликларини қандай баҳолаш керак. Бу ерда атеист лекторлар тайёрлаш ва тарбиялаш иши билан шуғулланиш у ёқда турсин, ҳатто, қанча атеист лектор борлиги ҳам маълум эмас.

Ҳар иккала районда, Янгиер шаҳрида маданий-оқартув муассасаларининг клуб, кутубхона сингари жуда кўп тармоқлари бўлиб, бу ерларни илмий атеизм пропагандасининг марказига айлантириш мумкин. Бироқ партия комитетлари ана шу имкониятлардан фойдаланиш, дин ва унинг бидъатларига амал қилувчи айрим қолоқ кишиларни коммунистик идеология руҳида қайта тарбиялаш масаласига эътибор бермаётирлар. Область партия комитети ва унинг идеология бўлими бундай камчиликларни тезда тугатиш чорасини кўрмоғи лозим.

Социалистик жамиятимиз табиати учун мутлақо ёт бўлган дин ва унинг сарқитларига бутунлай хотима бериш барча коммунистларнинг, партия, комсомол, касаба союз ва барча жамоат ташкилотларининг бурчидир.

Атеистик пропагандада расмиятчилик, ўзибўларчиликка йўл қўйиш мумкин эмас. Бу иш системали равишда олиб борилиши, унинг жанговарлигини, ҳужумкорлигини ошириш даркор. Колхоз, совхоз, корхона, қурилиш, хуллас ҳамма ерда атеистик темада лекциялар уюштириш, уларнинг таъсирчанлигини кучайтириш, диний идеологиянинг зарарли моҳиятини мисоллар асосида очиб ташламоқ лозим.

Партия ташкилотлари «Билим» жамияти бўлимларининг атеизм секциялари фаолиятини жонлантиришга, уларга фаннинг турли соҳаларида ишловчи олимларни, малакали мутахассисларни, ишлаб чиқариш новаторлари ва замонамиз машъалларини штатсиз лекторликка жалб этишда амалий ёрдам беришлари керак.

Жойларда ўтказиладиган лекция, доклад, суҳбат ва кечаларда партиямиз Программасида белгилаб берилган коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифалари, партия ва ҳукуматимиз амалга ошираётган доно ички ҳамда ташқи сиёсат, совет фани ва техникаси эришган оламшумул, улуғвор ютуқлар кенг пропаганда қилинмоғи лозим. Динга ишонувчиларга таъсирни кучайтириш учун табиат «сир»ларини очиб берувчи физикавий ва химиявий тажрибалардан, илмий тадқиқот институтлари лабораториялари, атеистик билимлар университетлари ва музейлардан кенг фойдаланиш даркор.

Кишиларни илмий материалистик дунёқараш руҳида тарбиялаш, диннинг социал моҳиятини фош қилиш атеистларнинг жонажон бурчидир. Атеист-лекторлар оммага КПСС Программасида кўрсатилганидек, ўтмишда кишилар табиатнинг стихияли кучлари ва социал зулм остида эзилганликларини ва ижтимоий ҳодисаларнинг ҳақиқий сабабларини билмаганликлари орқасида вужудга келган диний эътиқодларнинг асоссизлигини қунт билан тушунтириб беришлари зарур. Бунда дунёнинг манзарасини тобора тўлароқ очиб бераётган, инсоннинг табиат устидан ҳукмронлигини кучайтираётган ва диннинг ғайри-табиий кучлар ўртасидаги афсонавий уйдирмаларига ўрин қолдирилмайдиган ҳозирги замон фанининг ютуқларига суяниш лозим.

Коммунистик идеология — энг инсонпарвар идеология. Коммунистик партия идеология фронти ходимларидан ҳар бир совет кишиси онгига шу олижаноб революцион дунёқарашни чуқур сингдиришни талаб этади. Бу ишончни тўла оқлаш учун барча меҳнаткашларни марксча-ленинча дунёқараш руҳида тарбиялаш, дин ва унинг қолдиқларига кескин зарба бериш — партия ташкилотларининг вазифасидир.

УЛУҒ ВАТАНИМИЗДА

МУДДАТИДАН ИККИ ЙИЛ ОЛДИН

Мамлакатда энг йирик Сарбой руда конининг сўнгги навбатида капитал қурилиш ишлари тугалланмоқда. Коннинг темир рудаси чиқариш қуввати муддатидан икки йил олдин — декабрь ойининг охирида йилига 19 миллион тоннага етказилади.

ЗАКАВКАЗЬЕНИНГ ЕР ОСТИ БОЙЛИКЛАРИ

Ереванда Закавказьедаги хом ашё ресурсларининг дастлабки харитаси тузиб бўлинди. Харита йигирма хилдан ортиқ энг муҳим фойдали қазилма манбаларининг жойланиши, запаслари ва аҳамияти тўғрисидаги маълумотларни ўз ичига олган. Фойдали қазилмалари геологик тузилишининг мураккаблиги ва хилма-хиллиги жиҳатидан Закавказьени Уралга тенглаштириш мумкин.

СИФАТНИНГ ЮҚОРИ БЎЛИШИ ГАРАНТИЯЛАНДИ

Красилов районидаги (Хмельницкий области) кўтарма-транспорт ускуналари заводида ишлаб чиқарилаётган трактор погрузчикларининг гарантияли ишлаш муддати икки баравар узайтирилди. Бу корхонада маҳсулотнинг юқори сифати учун кураш асосий иш бўлиб қолди.

ҒИЛДИРАКЛИ РАКЕТАЛАР СТАРТИ

Ижевск машинасозлик заводида яратилган янги мотоциклларга «Планета-2» ва «Юпитер-2» деган ном берилди. Бу мотоциклларнинг қуввати аввалгиларига нисбатан икки-уч от кучига кўпайтирилди. Улар текис йўлдан соатига 110 километрдан ортиқ тезликда юра олади. Янги мотоцикллар 1965 йилдан бошлаб кўплаб ишлаб чиқарилади.

ЭНГ ЕНГИЛ

Камадаги уйсозлик заводида «300» маркали газобетон олинди. Газобетон сувга тушса чўкмайди, чунки сувга нисбатан уч баравардан зиёд енгилдир. Бундан ҳам енгилроқ материал олиш мақсадида корхонада тадқиқотчилик ишлари давом эттирилмоқда.

РЕСПУБЛИКАДА ЭНГ КУЧЛИ

Тбилисида ишга туширилган камвол тўқиш-ип йигириш фабрикаси ана шундай корхонадир. Ҳозир Грузияда тўқимачилик саноатининг 34 корхонаси бор. Улар 1959 йилдагига нисбатан маҳсулот ишлаб чиқаришни икки баравар кўпайтирдилар ва ўз қувватларини етти йиллик охирига планлаштирилган даражага етказди.

СУВ ОСТИ ҚАНОТЛИ «БЕЛАРУСЬ» КЕМАСИ

Тузилиши янгича бўлган сув ости қанотли «Беларусь» типидаги тезюрар теплоход синов тариқасида юргизиб кўрилди. Гомелдаги кемасозлик-кема ремонти заводининг конструкторлари сув ости қанотли кемаларни лойиҳалаштирувчи Горькийдаги марказий конструкторлик бюросининг коллективи билан ҳамкорликда янги моделга тубли ўзгаришлар киритдилар. Кемада сув сачратадиган движителдан фойдаланилди. Кўп ўринли янги кемадан чуқурлиги 0,86 метргача бўлган дарёларда фойдаланиш мумкин. (ТАСС).

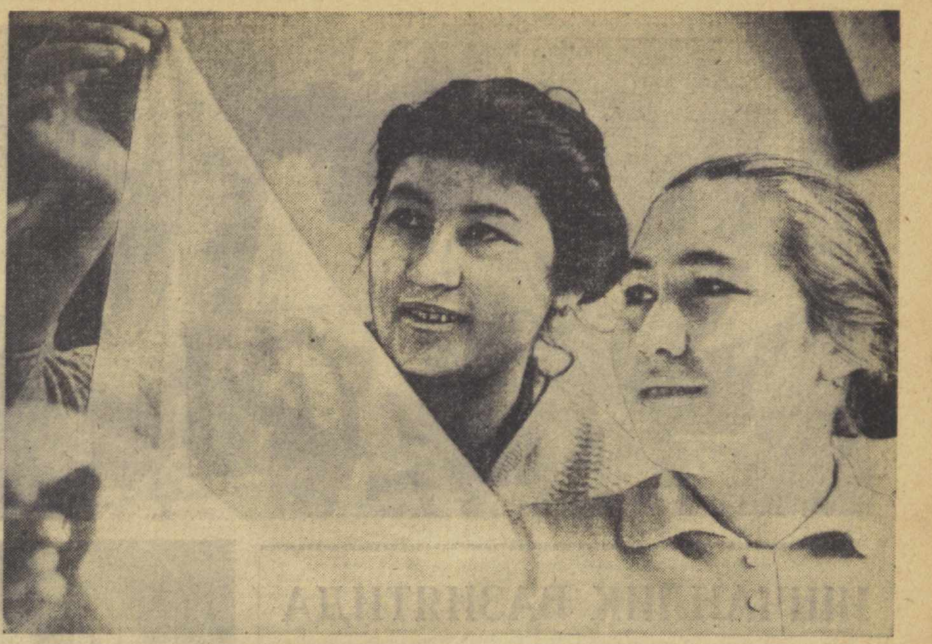

ТОШКЕНТ пайпоқ-трикотаж фабрикаси коллективи аёллар пайпоғининг яна бир янги хилини ишлаб чиқара бошлади. Бу пайпоқ капрон пайпоқдан ўзининг нафислиги ва чидамлилиги билан устун туради. Суратда (чапдан): пайпоқ бичиқчилар М. Абдулхаева ва М. Иноғамова ўртоқлар материал сифатини кўздан кечиришмоқда.

А. Тўраев фотоси.

ПАРРАНДА КОНВЕЙЕРИ

Қорасув паррандачилик фабрикасининг коллективи СССР Олий Совети олтинчи сессиясининг қарорларига амалий иш билан жавоб бермоқда. Илғор паррандачиларнинг аҳолига кўп миқдорда маҳсулот етказиб берамиз, деган шиори амалга оширилмоқда.

Фабрика коллективи парҳез овқатлар учун гўшт етиштириш мажбуриятини муддатидан олдин бажарди. Истеъмолчиларга 110 тонна қимматли маҳсулот етказиб берилди. Тухум етиштириш йиллик топшириғи ҳам анча ошириб адо этилди. Фермаларда 4,5 миллион дона тухум олинди. Ҳозирги вақтда ҳар ўн тухумнинг таннархи 47 тийиндан ошмаётир. Бу эса ўтган йилдагига нисбатан икки баравар арзондир.

Корхонада жўжа етиштиришнинг янги технологияси жорий қилинди. Эндиликда жўжалар гидропоника усулида етиштирилаётган витаминли кўк озуқани — маккажўхори ва арпани, беда талқони ва ҳўл бедани етарли миқдорда олади. Паррандаларнинг чатиштирилиши энг сермаҳсул дурагайларни етиштириш имконини берди. Шундай товуқлар йилига 160 тагача тухум беради, уларнинг вазни 2,5 килограммга, хўрозларнинг вазни эса, 3,5 килограммга етади. (ЎзТАГ).

БЎШАШУВЧИЛИККА БАРҲАМ БЕРИЛСИН

Қашқадарё областининг меҳнаткашлари бу йил жуда яхши ишладилар. Улар ўз устларига олган қўшимча социалистик мажбуриятларини ҳам шараф билан бажардилар.

Мўл ҳосил етиштириш учун кузда замин яратиш зарурлигини тажрибада синаб кўрган кўпгина хўжаликлар ҳозир келгуси йил тараддуди билан яшамоқдалар. Қарши бошқармасидаги «Пахтакор», «Москва», Энгельс номли колхозлар, «Партия XXII съезди» совхози, Яккабоғ бошқармасидаги «Қизил Ўзбекистон», Энгельс номли колхозлар, Чироқчи бошқармасидаги қатор хўжаликлар дала ишларини конвейер усулида ташкил этиб, кузги-қишки тадбирларни муваффақиятли равишда амалга оширяптилар. Айрим хўжаликлар шудгорлашни тамомлаб қўйдилар.

Афсуски, областнинг кўпчилик колхоз ва совхозларида ерларни ғўзапоядан тозалаш, шудгорлаш, ариқ-зовурларни қазиш ишлари кўнгилдагидек уюштирилмаган. Айниқса ер ҳайдаш суръати ва сифати талабга жавоб бермайди. Шу кунга қадар область бўйича пахта экиладиган майдонларнинг атиги 30 проценти шудгорланганлиги буни исботлаб турибди.

Айниқса Яккабоғ, Шаҳрисабз ва Ғузор районларида кузги шудгорлашда бўшашувчиликка йўл қўйилмоқда. Мана, Яккабоғдаги аҳвол билан танишинг. Бошқарма хўжаликлари келгуси йили 13.400 гектар ерга чигит экишлари керак. Бунинг учун экин майдонлари ҳозирданоқ сифатли ҳайдаб қўйилиши, маҳаллий ва минерал ўғитларга тўйдирилиши лозим эди. Бироқ, шу кунгача 4.000 гектар ер шудгорланди, холос. «Ленин учқуни» (раиси ўртоқ Қ. Тўймаев), «Коммунизм» (раиси ўртоқ У. Мирзаев) колхозларида шудгорлашга асосан декабрда киришилди.

Калинин номли колхозда 8 та ҳайдов трактори бор. Лекин улар кучидан яхши фойдаланилмаётир. Далага гўнг чиқариш ҳам ўз ҳолига ташлаб қўйилган. График бўйича 8 та автомашина, 7 та тележка ва 6 та арава гўнг чиқариши керак эди. Лекин график графиклигича қолиб кетяпти. Транспортнинг ярми ишламайди.

«Ленинизм» колхозининг раиси ўртоқ Ҳаким Файзиев шудгорлашнинг аҳамияти ҳақида мақтаниб гапиради. Амалда эса мавжуд ишчи кучи ва техникадан самарали фойдаланилмайди. Шу кунгача 16 та ҳайдов тракторидан 6 таси ремонт қилинмасдан турибди. Далада ишлаётган 7 та тракторнинг ҳар бири нормадаги 7 ўрнига атиги 3 гектардан ер ҳайдаяпти. Шудгорлашнинг сифати устидан етарли даражада контроллик ўрнатилмаганлиги оқибатида, экин майдонлари чала-чулпа, сифатсиз ҳайдалмоқда. Бу ерда гўнг ташишга ажратилган 10 та автомашинадан 6 таси, 10 тележкадан 4 таси ишлаётир. Бунинг натижасида графикда белгиланган 160 тонна ўрнига ҳар куни далага 80-90 тонна ўғит чиқарилаётир.

Ерларни шудгорлаш, далага маҳаллий ва минерал ўғитлар чиқариш ишларининг қониқарсиз уюштирилганлигига район раҳбарлари ҳам айбдордирлар. Чунки улар мавжуд техникани ўз вақтида ремонт қилдирмадилар, тракторларнинг икки сменада ишлашини таъмин этмаётирлар. Шу билан бирга, механизаторлар ҳамда далада ишлаётган кишилар учун етарли маданий-маиший шароитлар яратиб бермаётирлар. Буларнинг ҳаммаси дала ишларини жадал олиб боришга халақит бермоқда. Кўпчилик колхозларнинг раислари, агрономлари, инженерлар, бригада механиклари эса бу йилги муваффақиятлардан маҳлиё бўлиб, ортиқча ўйин-кулгига берилиб кетганлар.

Шаҳрисабз бошқармасидаги кўпгина хўжаликларда аҳвол бундан ҳам баттар. Бу ерда дала ишлари устидан контроллик сусайтириб юборилганлиги сабабли шудгорлаш ниҳоятда кечикмоқда. Бошқармадаги бирорта колхоз ҳам шудгорлаш планини ҳалигача 60 процентга етказгани йўқ, 10 га яқин юқори ҳосилли йирик пахтакор хўжаликлар эса экин майдонларининг 10-15 процентини шудгор қилганлар, холос.

«Қизил Юлдуз» колхози (раиси А. Қаландаров ва партия комитетининг секретари Н. Турдиев ўртоқлар) бу йилгидек қулай ва қутлуғ йилда пахта тайёрлаш давлат планини бажара олмади. Бунинг асосий сабабларидан бири, ўтган йили кузда экин майдонларининг катта қисми шудгор қилинмай қолганлигидир.

Ғузор бошқармасидаги Киров номли совхоз ҳамда Ленин номли колхозда, Косон бошқармасидаги «Москва», «Косон», Ленин номли совхозларда, «Партия XXII съезди» ва «Шарқ юлдузи» колхозларида ҳамда бошқа бир қатор хўжаликларда ҳам шудгорлаш кечиктириб юборилаётганлиги устига, ҳайдаш олдидан ерга нормадагидан жуда оз миқдорда гўнг ва суперфосфат солинмоқда. Кўпгина майдонлар 25 сантиметр чуқурликда ҳайдаляпти, карталарнинг чети «туморча» қилиб қолдириб кетиляпти. Дала ишларида агротехника қоидаларига амал қилинмаяпти.

Қашқадарёда аҳвол шундай. Лекин дала ишларининг бўшашиб кетаётганлиги область партия ва совет ташкилотларини, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармаси мутахассисларини ташвишга солмаётир.

З. ИСРОИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҚИШКИ ИШЛАР АВЖИДА

— Қойил, ана шундай шудгор қилинса, истаган ҳосилни олиш мумкин, — деди ўрта ёшлардаги тўладан келган киши.

— Бўлмаса-чи, колхозимизда шудгорга жиддий эътибор берилаётгани туфайли катта ғалабани қўлга киритмоқдамиз, — жавоб берди ҳамроҳи, бўрсилдоқ, кўпчиб ётган кенг майдонларга разм солар экан.

Бу суҳбат Янгиқўрғон бошқармасидаги «Ленинчи йўл» колхозида бўлиб ўтди. Дарҳақиқат колхозда шудгорлашга ҳар йили яхши эътибор берилаётгани туфайли мўл ҳосил етиштирилмоқда.

Колхоз азаматлари 1964 хўжалик йилини ҳам намунали якунламоқдалар. Пахта плани тўла адо этилди, майдонлар сифатли шудгорланди. Ерни шудгорлаш олдидан ҳар гектар майдонга 250-300 килограммдан суперфосфат ва 5 тоннадан маҳаллий ўғит солинди.

Шудгорлаш икки сменада ташкил этилиб, мавжуд 11 та ҳайдов тракторидан унумли фойдаланилди. Б. Тўраев, А. Акбаров, М. Мирзадавлатов каби тракторчилар, Б. Топилдиев, Р. Нажмиддинов каби плугчилар намунали меҳнат қилдилар.

Колхозда ҳозир бутун куч маҳаллалардан, фермалардан гўнг чиқаришга сафарбар этилди. Шу кунгача 2700 тоннадан ортиқ маҳаллий ўғит, 1800 тонна компост ғамлаб қўйилди.

Шунингдек, Карл Маркс номли колхозда ҳам 1850 гектарга яқин ер шудгор қилиб қўйилди. Ҳозир колхозда 9 та ҳайдов трактори мунтазам ишлаб турибди.

Бошқармадаги «Октябрь», Свердлов номли, Навоий номли, «Ленинград» колхозларида ҳам шудгорлаш ва бошқа қишки ишлар жадал суръатлар билан олиб борилмоқда.

А. ҒОЗИЕВ,
Р. МЕҲМОНОВ.

ҚУВОНЧЛИ *телеграммалар*

ЭНЕРГЕТИКЛАР ҒАЛАБАСИ

Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлигига қарашли корхоналарнинг ишчи ва инженер-техник ходимлари энергия ҳосил қилиш бўйича 1964 йил давлат планини 21 декабрда муддатидан илгари бажардилар. Йил охиригача планга қўшимча равишда 250 миллион киловатт-соат электр энергияси ишлаб чиқарилади.

Муддатидан илгари 174 минг киловатт қувватга эга бўлган ускуналар ишга туширилди.

160 колхоз ва 31 совхоз электрлаштирилди. Министрлик бўйича пудрат йўли билан қурилиш-монтаж ишлари топшириғи 102 процент бажарилди.

МАТБААЧИЛАР РАПОРТИ

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Матбуот давлат комитети корхоналари ва ташкилотлари 1964 йилга белгиланган ишлаб чиқариш топшириғини муддатидан илгари адо этдилар.

Матбуот бўйича область бошқармалари, кўпгина республика ва район босмахоналарининг коллективлари йиллик планни бажариб қўйдилар. Матбаачиларнинг меҳнат зафарига биринчи босмахона, офсет босма ва махсус ҳарф терув фабрикаларининг, шунингдек Нукус полиграфия комбинатининг ҳамда 2- босмахонанинг коллективлари катта ҳисса қўшдилар. Ўзбекистон матбаачилари йил охиригача планга қўшимча равишда 200 минг сўмлик маҳсулот тайёрлашга аҳд қилдилар.

ЧУСТДАГИ «Коммуна» колхозининг Муборакхон Абдуллаева бошлиқ бригадаси аъзолари 100 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан пахта олдилар. Ҳозир бригадада келгуси йил ҳосилига пухта замин яратилмоқда. Сиз суратда кўриб турган бригадир Муборакхон Абдуллаева жамоат ишларида ҳам актив қатнашмоқда. У Андижон область партия комитетининг аъзосидир.

Л. Мейнерт фотоси.

А. И. МИКОЯН ФИНЛЯНДИЯГА ЖЎНАБ КЕТДИ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. И. Микоян 21 декабрга ўтар кечаси ғайри расмий визит билан Москвадан Финляндияга жўнаб кетди.

Ленинград вокзалида А. И. Микоянни Г. И. Воронов, А. П. Кириленко ўртоқлар ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар. (ТАСС).

ЖАВОБ ВИЗИТИ БИЛАН

СССР Олий Советининг делегацияси 19 декабрда Москвадан Қоҳирага жўнаб кетди. СССР Олий Советининг депутати, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси А. Н. Шелепин делегацияга бошчилик қилади.

Совет парламентининг аъзолари Бирлашган Араб Республикаси Миллат мажлисининг таклифига биноан, жавоб визити билан Бирлашган Араб Республикасига жўнаб кетди.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ТЎРТИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Советининг тўртинчи сессияси бугун эрталаб соат 10 да Ўзбекистон ССР Олий Советининг Мажлислар залида очилади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ОҚСОҚОЛЛАР КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Оқсоқоллар кенгашининг мажлиси 1964 йил 22 декабрда эрталаб соат 9-30 минутда Ўзбекистон ССР Олий Советининг Мажлислар залида ўтказилади.

УМРИНГИЗ УЗОҚ БЎЛСИН!

ИШЧИ МИНБАРИ

Бундан 40 йил муқаддам эндигина 20 баҳорни кўрган Неъматжон ака Маърупов ҳозирги машинасозлик корхонасининг остонасидан ҳатлаб, оддий ишчи бўлиб ишлай бошлади. Кунларни қувиб ойлар, фасллар кетидан йиллар ўтди. Бу давр ичида у темирчи, слесарь, смена мастери, цех бошлиғи, корхона касаба союз комитетининг раиси лавозимларида ишлаб, 100 дан ортиқ етук шогирд тайёрлади. 1925 йил Неъматжон ака учун унутилмас йил бўлди. Корхона коммунистлари уни ўз сафларига қабул қилдилар.

Неъматжон ака ижодкор ишчи, актив рационализатордир. Унинг кўп йиллик меҳнат фаолиятида 50 дан ортиқ рационализаторлик, ихтирочилик таклифлари ишлаб чиқаришга жорий этилиб, жуда кўп давлат маблағи тежалди.

Неъматжон ака яқинда «ПУ-05» универсал юклагич гайкасини кичрайтириш тўғрисида таклиф киритди. Эндиликда ҳар бир гайкадан 4 килограммдан металл тежаб қолинмоқда. Корхона бир йилда 1 200 та универсал юклагич чиқаряпти. Ҳар бир юклагичга эса 4 тадан гайка кетади. Демак, йилига 20 тоннага яқин металл тежалмоқда. Корхона йилига 3 минг сўм фойда кўряпти.

Партия ва ҳукуматимиз Неъматжон ака Маъруповнинг кўп йиллик самарали меҳнатини эъзозлаб, «Ҳурмат белгиси» ордени, медаллар ва республика Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотлади.

Неъматжон аканинг сочларига оқ оралаб қолди. Аммо у ҳамон тетик, хушчақчақ, тиниб-тинчимас. Корхона маъмурияти 1958 йили Маъруповга пенсияга чиқиб, дам олиш вақти етганини билдирганда, мен ҳали тетикман, деди у, коллектив орасида ишлашни севаман. Кўп йиллар бир корхонада ишлаб, жуда кўп оғайни, дўст орттирдим. Булардан ажралиб, уйда бекор ўтиришдан не фойда. Ишламасам ҳузур-ҳаловатимни йўқотаман.

Ҳозир Неъматжон ака Андижондаги машинасозлик корхонасининг темирчилик-пресс цехида смена мастери бўлиб ишлайди. У бошлиқ группа ҳар доим ойлик топшириқларни ортиғи билан адо этмоқда.

Яқинда корхона ветерани Неъматжон ака 60 ёшга кирди. У корхона ишчиларининг яқин маслаҳатдоши, ҳар бир ишчининг севинчига шерик, қайғусига ҳамдард. Неъматжон акага узоқ умр ва меҳнатда катта муваффақиятлар тилаймиз.

Бўрибой ШЕРМАТОВ,
Андижон машинасозлик заводининг пайвандчиси.

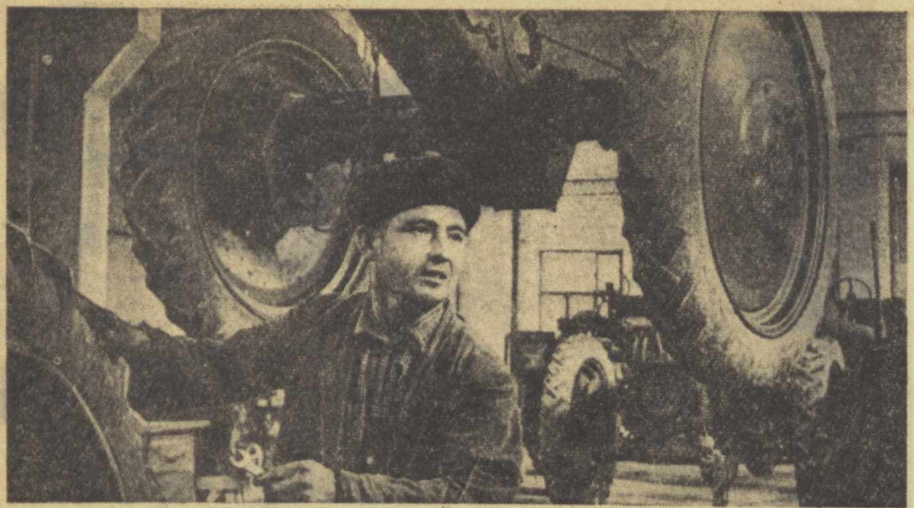

ҲАЁТ—КАТТА МАКТАБ

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Хўжаликка конкрет раҳбарлик қилишда гап кўп. Буни Фарғона область, Киров ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитетининг фаолияти мисолида ҳам кўриш мумкин.

Бундан икки-уч йил илгари шу район ҳақида гап кетадиган бўлса, кўплар истеҳзо билан, шу жойларнинг ҳам довруғи чиқармикан, деб қўярди. Ахир, уларнинг киноя қилганича ҳам бор эди-да. Район пахта етиштиришда областни орқага судрарди. Бошқарма партия комитети секретари Холдор Зокировнинг қўйин дафтаридаги ёзувлар бу ҳақда яхши ҳикоя қилиб бериши мумкин.

Ҳа, партком секретари районнинг кейинги ўн беш йил мобайнидаги кўрсаткичларини жамлаб юрган экан. Мана шу, ўзига хос «йилнома» билан танишарканмиз, район экономикаси, унинг етакчи тармоғи — пахтачиликнинг истиқболи кўз олдимизда яққол гавдаланади.

Республикамиз йигирма беш ёшга тўлган 1949 йилда кировликлар ҳар гектар ердан 13,8 центнердан «оқ олтин» кўтаришган экан. Кейинги ўн уч йил ичида ҳам ҳосилдорлик шундан ошмаган. Олтмишинчи йили 11,8 центнерга тушиб қолган.

Ўтган йили район пахтакорлари 22 минг 200 гектар ердан 45,5 минг тоннадан ортиқ ҳосил кўтаришди. Бу ундан олдинги йилдагидан 15.250 тонна ортиқ эди. Ҳосилдорлик бир йил ичида гектар бошига қарийб етти центнер кўтарилди. Бу йил мисли кўрилмаган ҳосил етиштирилиб, юбилей дастурхонига 50 минг тонна «оқ олтин» армуғон этилди. Ҳар гектар ердан бултургига нисбатан деярли 4 центнер кўп, яъни 25 центнердан пахта йиғиштирилиб олинди.

Хўш, юқорида зикр этилган рақамларга жон киргазиш осон бўлганмикин? Район партия ташкилотлари, жонкуяр коммунистлар, даставвал, бирмунча йиллар давомида айрим кишиларда юзага келиб қолган қолоқликка кўникиш, ўз куч ва имкониятларига ишонмаслик каби кайфиятларни тугатишда жонбозлик кўрсатдилар.

Киров номли совхознинг Тоҳир Узоқов бошқарувчилик қилаётган бўлимида пахта ҳосилдорлиги йилдан-йилга камаяверди. Бўлим раҳбарлари совхозда, бошқарма ва партия комитети йиғилишларида қанча уялтирилмасин, аҳвол барибир ўзгармади. Шундан сўнг партком ходимларининг баъзилари «Узоқов бўлимни чўктириб қўйди, ундан бирор иш чиқиши қийин, яхшиси ўрнига бошқа одамни қўйиш керак» деган фикрни айтишди. Бошқалар эса эътироз билдириб: «Маъмурий чора кўриш билан бўлимдаги аҳволни тузатиб бўлмайди, бўлимнинг ишлаб чиқариш фаолиятини, экономикасини чуқур ўрганиб, сўнгра бирор қарорга келиш керак», дейишди.

Иккинчи таклиф кўпчиликка маъқул тушди. Партком ходимлари бўлимга келиб, унинг фаолияти билан батафсил танишдилар, бўлим экономикасида кескин бурилиш ясаш учун нималар қилиш кераклигини ўргандилар.

— Очиғини айтсам, хафа бўлманглар-у, — дея гап бошлаганди ўшанда бўлим бошқарувчиси, — хўжаликни юқоридан олинган кўрсатмалар асосида юритиш ишнинг белига тепаётган катта нуқсон бўляпти. Ахир, бўлимимизнинг кўпчилик ишчилари пахтачиликда суяги қотган кишилар-ку! Бас, шундай экан, нега уларга ишонмайсизлар. Райондан келган вакил ҳам, областдан келган раҳбар ўрток ҳам шароит билан ҳисоблашмай, «ерни ундай тайёрла, чигитни бундай эк, суғоришни фалон вақтда бошла, чеканкани нега кечиктириб юбординг» деб тергайверади. Нима, ёш болалармизми, ҳадеб йўл-йўриқ беришаверади. Бунақа экан, ўз мияси билан ишламагандан кейин бошқарувчи ёки бригадирнинг нима кераги бор?

Ўрток Узоқовнинг дадил фикри билан ҳисоблашишга тўғри келди. Чунки, бу бир кишининг талаби, истаги бўлмай, ҳаёт тақозоси эди. Ишчиларнинг ўзлари бўлимни қолоқликдан чиқаришнинг аниқ режаларини тузиб чиқишди. Мутахассислар агротехника тадбирларини қай тариқа ўтказиш ҳақида аниқ тавсияномалар — технология картасини ишлаб беришди. Бу тадбир бир йилдаёқ ажойиб натижа берди. Бултур бўлим пахтакорлари 680 гектар ернинг ҳар гектаридан 23,8 центнердан ҳосил кўтардилар. Ҳолбуки, ундан олдинги йили ҳосилдорлик атиги 15,5 центнер бўлган эди.

Райондаги колхоз ва совхозларнинг бир-бирига хос томонлари кўп. Уларда пахтачилик хўжаликнинг асосий тармоғи ҳисобланади. Ғўза парваришида ҳам асосан бир хил талаблар қўйилади. Айрим ҳолларда камчиликлари ҳам бир-бирига ўхшаб кетади. Бироқ шунга қарамай, ҳамма хўжаликларга бир хил ўлчов билан ёндошиш, уларга бир хилдаги қўлланма билан раҳбарлик қилиш яхши натижа бермайди. Чунки хўжаликларнинг умумий томонлари қанча кўп бўлмасин, уларнинг ўзига хос хусусиятлари ҳам бор. Ҳар бир хўжаликнинг ана шу ўзига хос хусусиятини билиб, шунга қараб иш юритилгандагина конкрет раҳбарлик таъминланади.

Конкрет раҳбарлик қилишнинг муҳим шартларидан бири эса раҳбар кадрларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйишни тўғри ҳал этишдир. Яширишнинг ҳожати йўқ: илгари раҳбар ходим тўғрисида гап борганида «у қишлоқда яшаганми, демак, ўгит нима эканлигига ақли етади, хуллас қишлоқ хўжалигини билади» деган тақлидда ҳукм чиқарилларди. Табиийки, бундай «раҳбар», «қани, тез бўл» деб талаб қилишдан нарига ўтмасди.

Кишиларга бундай баҳо беришга чек қўйилиб, кадрлар танлаш масаласи тубдан яхшиланди. Ҳозирги вақтда совхозлардаги 24 бўлим, «Искра» ва «Москва» колхозлари ҳамда 272 пахтачилик бригадасининг кўпчилигига олий ва ўрта махсус маълумотли, амалий ишда чиниққан, ташкилотчи, ишбилармон кишилар бошчилик қилмоқда.

Буларнинг ҳаммаси шундан далолат берадики, партия ташкилотлари ишлаб чиқариш принципи асосида қурилгандан кейин ҳам ўз зиммаларига юклатилган вазифаларга чуқур масъулият билан қарадилар, янги кишини тарбиялаш, маҳсулот мўл-кўлчилигини вужудга келтириш борасида катта ташкилотчилик ва тарбиявий ишларни олиб бордилар.

Лекин партия раҳбарлигининг XXII съезд қабул қилган КПСС Уставида белгилаб берилган территориал — ишлаб чиқариш принципининг ишлаб чиқариш принципи билан алмаштирилиши партия, совет ва хўжалик органларининг функциялари, ҳуқуқ ҳамда вазифаларини қориштириб юборди. Оқибатда партия раҳбарлиги хийла заифланиб қолди, кадрлар билан ишлаш мураккаблашди, юқори органлар билан район звеноси ўртасидаги алоқа анча бўшашди. Оқибатда конкрет раҳбарлик бўлмай қолди. Чунончи, йиллик ишлаб чиқариш программасини тузишда колхоз ва совхозлар у ёқда турсин, ҳатто районларнинг ҳам фикри инобатга олинмаган вақтлар бўлди.

Ёки бошқа бир мисол. Бу йил пахта йиғим-терими кампанияси даврида қишлоқ область партия комитетидан районларга вакиллар юборилди. Кўп ҳолларда улар нима билан шуғулланишди денг? Кундуз кунлари хўжаликларда бўлиб, колхоз ё совхоз раҳбарларига «бугун мунча пахта топширишингиз керак» деган кўрсатма беришди. Кечқурунлари эса пахта тайёрлаш пунктларига бориб, у ердан яна шу хўжаликларга телефон қилиб, «фалон тонна пахтани топширгандан сўнг менга хабар қиласиз» дейишади. Топшириқ бажарилса яхши. Бажарилмай қолсачи? Унда... колхоз ё совхоз раҳбарлари хабар бермайди-қўяди.

Хуллас, партия ташкилотлари фаолиятидаги ана шундай камчиликлар халқ хўжалигининг бир қанча муҳим участкаларида партия органлари таъсирини сусайтириб юборишга олиб келди. КПСС Марказий Комитети ноябрь (1964 йил) Пленумининг партия ташкилотлари ва уларнинг раҳбар органларини территориал-ишлаб чиқариш белгисига қараб қуриш принципига қайтиш ҳақида қабул қилган қарори ана шу камчиликларни бартараф этишда муҳим роль ўйнайди.

Фарғона область партия ташкилотлари ўз иш фаолиятларида тараққиётимизнинг бутун даври мобайнида, шу жумладан кейинги икки йил ичида тўпланган тажриба ва сабоқларга таяниб, раҳбарлик услуби ва методларини такомиллаштиришлари, ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида ўзларининг раҳбарлик, етакчилик ролларини кучайтиришлари зарур.

А. НАБИХЎЖАЕВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг мухбири.

ИШЧАНЛИК ВАЗИЯТИДА

Ленин райони республикамиз пойтахти Тошкентнинг йирик саноат районларидан биридир. Бу ердаги саноат корхоналари партия ташкилотлари, район партия комитети етти йилликнинг олтинчи йилида қандай ишларни амалга оширдилар? Кишиларни тарбиялаш, янги ижтимоий муносабатларни шакллантириш борасида қандай муваффақиятларга эришдилар? Куни кеча бўлиб ўтган район партия конференциясида гап асосан ана шу ҳақда борди. Конференция делегатлари район партия комитетининг биринчи секретари ўрток В. В. Окунскийнинг ҳисобот докладини тинглар эканлар, кўпгина корхоналарнинг партия ташкилотлари меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ҳамда кишиларни тарбиялаш соҳасида нақадар катта муваффақиятларга эришганликларини яна бир бор эшитиб, чин қалбдан қувондилар.

Докладчи ва сўзга чиққан делегатлар ютуқларни таъкидлаш билан бирга, йўл қўйилган айрим камчиликларни ҳам қайд қилиб ўтдилар. Масалан, пластмасса буюмлари фабрикаси, «Средазтрансстрой» трестининг ишлаб чиқариш корхоналари комбинати, «Автотрактородеталь» заводи ўн бир ойлик планларини бажара олмадилар.

Конференцияда КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари ўрток Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Ленин район партия комитетининг пленуми бўлиб, унда **В. В. Окунский** район партия комитетининг биринчи секретари, **Я. Умаров** ва **М. С. Лебединская** ўртоқлар райком секретарлари қилиб сайландилар.

* * *

Тошкент шаҳрининг Октябрь, Чилонзор, Киров, Фрунзе ҳамда Куйбишев районларида ҳам партия конференциялари бўлиб ўтди. Уларда саноат ишлаб чиқариши, кишиларни тарбиялаш ва янги ижтимоий муносабатларни шакллантириш билан алоқадор бўлган муҳим масалалар муҳокама қилиниб, амалий қарорлар қабул қилинди.

Октябрь район партия комитетининг пленуми бўлиб, унда ўрток **Т. Содиқов** район партия комитетининг биринчи секретари, **Т. Маришев, Х. Ёқубжонова** ўртоқлар эса райком секретарлари қилиб сайландилар.

Куйбишев район партия комитетининг пленуми бўлиб, унда ўрток **Х. М. Хўжаев** район партия комитетининг биринчи секретари, **Ю. В. Кротков, Н. П. Писнорская** ўртоқлар эса райком секретарлари қилиб сайландилар.

Киров район партия комитетининг пленумида ҳам ташкилий масала кўриб чиқилди. Пленумда **А. А. Каприелов** район партия комитетининг биринчи секретари, **П. И. Поткопов, Л. Ш. Бекулбекова** ўртоқлар эса райком секретарлари қилиб сайландилар.

Чилонзор район партия комитетининг пленумида ўрток **А. Соқиев** район партия комитетининг биринчи секретари, **Б. Н. Прокопов, А. А. Осипова** ўртоқлар эса райком секретарлари қилиб сайландилар.

Фрунзе район партия комитетининг пленумида ўрток **М. М. Муллаев** район партия комитетининг биринчи секретари, **Т. И. Акимова, Н. Г. Захарина** ўртоқлар эса райком секретарлари қилиб сайландилар.

Бу йигит-қиз етти йилликнинг олтинчи йили топшириғини муваффақиятли бажарган. Юқоридаги суратда: Рўзибой Маъмуров — Урта Чирчиқ район «Узсельхозтехника» устахонаси слесари. У хайдов тракторларини сифатли ремонт қилиш билан касбдошларига ибрат кўрсатмоқда. Смена топшириқларини орттириб бажараётган донгдор слесарь янги йилнинг февраль ойи ҳисобига ишлаяпти. Пастдаги суратда эса Самарқанд шойи тўқув фабрикасининг пешқадам ишчиси Люба Чибиревани кўриб турибсиз. Серғайрат тўқувчи тайёрлаётган маҳсулотлар 1965 йил иккинчи квартали ҳисобига қабул қилинмоқда.

И. Глауберзон ва А. Тўраев фотолари.

ЮЛДУЗЛАР ЧАМАНИ

ЭНЕРГЕТИКА ҚУРИЛИШЛАРИДА

ХАМИР УЧИДАН ПАТИР

Бобо ва бобокалонларимиз қора чироқ ёқиб ўтказган зулмат замондан гап очиб, юрак-бағрингизни эзишга отланмадим. «Юзта сиз-биздан битта жиз-биз яхши» дейилади халқ нақлида. Шу маъқул. Гапни айлантириб ўтирмай Тошкент ГРЭСининг нурчилари зафаридан дарак бермоқчиман.

Ҳа, бу ерда меҳнат қилаётганларни нур қучганлар десак муболаға эмас. Танти еримиз қаъридан қазиб чиқарилаётган зангори олов қудратли машина-ускуналар, илм-фан мўъжизаси кароматн билан энергияга, электр энергиясига айлантириляпти. Станция мутахассислари, билимли ва тажрибали ишчилар халқ хўжалигимиз учун кўп энергия етказиб беришмоқда, элни чароғон этишаётир.

Мадҳ этиб чарчамайсан қалби нурга тўла, забардаст меҳнати билан нур яратаётганларни. Улар даврасида бир қизни кўрдим. Исми—Муқаддам. «Ўрток Мансурова» деб эъзозлашади станциядагилар. Оҳангарон ГРЭСида ишлаб бой тажриба тўплаган, катта обрў орттирган. Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати. Тошкент ГРЭСи ишга тушиши билан шу ерга таклиф қилишди. Йўқ демади. Мана ҳозир мураккаб ускуналарни моҳирлик билан ишлатмоқда, оператор бўлиб донг таратмоқда.

Қай бирини мақтай. Бундайлар кўп станцияда. Навбатчи инженер Наим Илёсов, слесарь Эрнст Муҳаммадиев, Василий Погудин, Александр Светличний... Катта станция шулар измида. Нур жилови шулар қўлида. ГРЭС бош инженери Анатолий Михайлович Панов уларнинг мақтовини хўп ўрнига келтириб таърифлади. Иш натижалари билан таништирди.

Аҳил оиладаги ҳар бир кишининг баракали меҳнати йирик рақамларни вужудга келтирмоқда. Бу рақамлар билан ўлчанадиган энергия юртимиз хўжалигини тез суръатлар билан юксалтираётир. Турмушимизни фаровон, қалбимизни чароғон этяпти. Станция ишга тушганидан буён 800 миллион киловатт-соат электр энергияси ҳосил қилинди. Корхона тўнғич агрегатининг ишга туширилганига 20 декабрда бир йил тўлди. Иккинчи агрегатнинг ҳаракатлана бошлаганига эндигина икки ой бўлди. Узлари ҳам хўп ғайрат қилишди. Агрегатларнинг лойиҳадаги қувват билан ишлашини барвақт таъмин этишди. Ҳар куни планга қўшимча энергия ҳосил қилинаётгани шунинг натижаси.

Зар қадрига заргар етади. Корхона коллективи тежамлилик йўлидан бориб, кўплаб электр энергияси ва хом ашё тежаяпти. ГРЭС эҳтиёжи учун ишлатиладиган энергиядан 2,5 миллион киловатт-соат иқтисод этилди.

— Ҳозирча станциямиз 300 минг киловатт қувват билан ишламоқда, — деди Анатолий Михайлович. — Коллективимиз эришаётган зафарлар хамир учидан патир. Корхонамизнинг лойиҳадаги қувватини қуёшга қиёс қилгулик, 1 миллион 200 минг киловаттга етказилади. Учинчи агрегатда монтажлаш қизғин давом этмоқда.

НИШОНА

Учинчи агрегатни тиклаётганлар ҳузурида бўлганимда, бир нарсага қаноат ҳосил қилдим: станцияни барпо этишда бутун мамлакат қатнашмоқда! Монтажчилар олдида парвона бўлиб юрган баланд бўйли киши эътиборимни тортди. Юрий Дмитриевич Зайцев, дея таништирди ўзини. Таганрог қозонсозлик заводининг шу ердаги вакили экан. Ускуналарнинг ўрнатилишини, монтаж ишларининг сифатини, технология қоидаларига қанчалик амал қилинаётганини синчиклаб кузатяпти. Баъзан мулойимлик билан, баъзан жиддий оҳангда ўз мулоҳазаларини баён этар, монтажчиларга кўмаклашарди.

— Шундай қилмасак бўлмайди, — дейди у. — Электростанция дегани кўчат ўтказиш эмаски, ерга қийшиқ жойлаштирилган бўлса тўғрилаб қўйсанг, ё кесиб пайванд қилиб яна кўкартираверсанг. Иш бошидан пишиқ қилинмаса, кейинги аттанг бефойда. ГРЭСни ишлатувчилар кейин ҳар кимдан домангир бўлиб юришлари мумкин: ускунани завод ёмон тайёрлаган, лойиҳа чатоқ тузилган деб ўйлашлари эҳтимолдан холи эмас. Билмайдиларки монтажлашда пала-партишликка йўл қўйилган. Шу важдан эринмай кузатишга, жиндак нуқсоннинг ҳам олдини олишга тўғри келади.

Вакил ҳақ гапни айтди. Ахир электростанция улкан иншоот бўлса. У тўла қуриб битказилса-ю, синов вақтида ҳамманинг диққати ошиб юрса, ишкал нимада экани топилмай турса — бундан ёмони йўқ. ГРЭС қурилишида мамлакатимизнинг ўнлаб шаҳарларидан келган ишчилар, мутахассислар жон фидо қилиб меҳнат қилишяпти. Республикамиз энергетикасининг фахри бўлажак бу корхонани муддатидан аввал фойдаланишга топшириш ғамида матонат билан ишлашмоқда.

Дарҳақиқат учинчи агрегатни тиклаш жадал боряпти. Агрегат табиий газ кўмагида бир дарё сувни буғга айлантира олади. Бунинг учун махсус қозон қурилмоқда. Бу қозоннинг баландлиги ўн тўрт қаватли уй баландлигига тенг. Станциянинг биқинидан бамайлихотир оқиб ўтаётган Бўзсувдан сув симириб, соатига 500 тонна буғ ҳосил қилади, у агрегат узелларини ҳаракатга келтиради. Шу тариқа электр энергияси ишлаб чиқарилади.

Яқинда газеталарда хушхабар босилиб чиқди. КПСС Марказий Комитети ва Иттифоқ ҳукумати ўзбекистонлик химия иншоотлари энергетикларини эришилган ғалабалар билан табриклади. Булар орасида Тошкент ГРЭСи қурувчилари ҳам бор эди. Табрик энергетикамиз баҳодирини вужудга келтираётганларни янги марралар сари отлантирди. Барча резерв ва имкониятларни ишга солиб, улкан станциянинг навбатдаги 150 минг киловатт қувватли агрегатини ҳам муддатидан илгари фойдаланишга топшириш учун мусобақа кучайтириб юборилди.

Мусобақа ўз нишоналарини кўрсатмоқда. Қозонни монтажлашга 27 октябрда киришилган эди. Мана ҳозирнинг ўзидаёқ 70 процент ускуналар ўрнатиб бўлинди. Ҳар бири ўртача 40 тонна келадиган блоклардан 70 тасини жой-жойига монтажлаб қўйишнинг ўзи бўлмайди. Қозоннинг металл қисмлари ва уларни қоплашга ишлатиладиган ускуналарнинг жами оғирлиги 2800 тонналиги бу ишнинг жуда мураккаб ва масъулиятли эканидан дарак беради.

Умрини энергетика паҳлавонларини бунёд этишга тиккан шербилак кишилар ана шу мураккаб ва масъулиятли ишни муваффақиятли адо этишмоқда. Николай Киселёв, Леонид Свентицкий, Иван Горцман, Алексей Козловский, Андрей Шульц ўртоқлар бошқараётган коммунистик меҳнат бригадалари ишлаб чиқаришда рекорд кўрсаткичларга эришаётирлар. Смена нормаларини 140-160 процент адо этишмоқда. Ю. Очилов, А. Ҳусниддинов, Р. Иброҳимовдек монтажчи слесарларга етаман деганлар сафи кенгайиб боряпти. Илғорлар ҳам шулар, турмушда ва жамоат ишларида ибрат кўрсатаётганлар ҳам.

Монтажчилар самарали меҳнатининг мазмуни ва салмоғини ўлчайдиган рақамлар мана бу: «Средазэнергомонтаж» трестининг Владимир Константинович Цуцкарёв бошлиқ участкаси коллективи етти йилликнинг олтинчи йилида 1 миллион 930 минг сўмлик иш бажариши лозим эди. Эпчил монтажчилар бу топшириқни 11 ой ичидаёқ 2 миллион 110 минг сўмлик қилиб адо этдилар. Шу кеча-кундузда улар 1965 йилнинг февраль ойи ҳисобига ишлашмоқда. Мана буларни эпчил ва жонкуяр деса арзийди.

НУР УСТИГА НУР БЎЛАРДИ

Ҳавонинг қовоқ солгани қурувчи ва монтажчиларнинг иш суръатини сусайтираётгани йўқ. Очиқ ҳавода, улкан узеллар ёнида туриб кун сайин баракали меҳнат қилишяпти. Қурилишдаги бундай кўтаринкиликдан мамнун қайтар эканман, пудратчи ташкилотларнинг раҳбарлари қурилиш-монтаж ишларини тағин ҳам тезлаштиришимиз мумкин эди, деб қолишди. Бу гаплар ГРЭС қурувчиларининг йиғилишларида бир неча бор такрорланган, тегишли раҳбар ўртоқларга кўп айтилган экану, оқибатсиз қолаётган экан.

Станциянинг учинчи агрегати келгуси йил июнь ойида электр энергияси ишлаб чиқара бошлайди. Графикда белгиланган муддат шу. Аммо бош пудратчи — «Ташгрэсстрой» бошқармаси май ойида «ток ишлаб чиқарганимиз бўлсин» дея ваъда берган. Пудратчи ташкилотлар ҳам ишларини шунга қараб планлаштиришган. Афсуски, ваъдага чаққон С. Лев (бошқарма бошлиғи) ва А. Беляев (бошқарма бош инженери) ўртоқлар пудратчиларни доғда қолдиришмоқда. Бош пудратчи учинчи агрегат учун 250 тонна металл конструкцияларини тахт қилиб қўйиши керак эди. Шундан бирон тоннаси ҳам ҳали монтажчиларга етказиб берилгани йўқ. Натижада бир қатор узеллар бўйича иш бошланмай турибди.

Тўғри, монтажлаш бўйича ишлар графикдагидан бир ҳафта олдинда боряпти. Тегишли конструкциялар вақтида етказиб берилганда нур устига нур бўларди, иш жадаллашиб кетарди.

Қардош республикалардаги лафзи ҳалол машинасозлар ҳиммат кўрсатишди. Кўпгина узеллар бўйича ускуналарни муддатида етказиб беришди. Улар қурилиш майдонида босилиб ётибди. Тошкентдаги «Теплоэлектропроект» институти ҳам учинчи агрегатни тез битказишга жон куйдираётгани йўқ. Шу ускуналарни ўрнатиш учун лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлаб беришни кечиктириб юбормоқда.

Тошкент ГРЭСи — республикамиз энергетика системасининг қудратли манбаи. Уни кишилар ғурур билан «ердаги юлдузлар чамани» дейишяпти. Ахир у миллионлаб лампочкаларни равшан этади, кўплаб корхоналар қудратига қудрат қўшади-да! Пойтахт биқинидаги юлдузлар чаманзорининг қудратини оширишга бинокор ҳам, монтажчи ҳам, машинасоз ҳам, лойиҳачи ҳам баб-баравар ҳисса қўшмоғи зарур.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг махсус мухбири.

МУҲИМ КИТОБ

«Ўзбекистон Коммунистик партияси тарихидан очерклар» китобининг бир томлиги Тошкентдаги китоб магазинларига чиқарилди.

Ана шу йирик асарни КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институтининг филиали — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институти авторларининг катта коллективи тайёрлади. Бу китоб республика партия ташкилоти тарихини систематик равишда баён қилиш соҳасидаги биринчи тажрибадир.

Китобда ўлкада социал-демократик ташкилотларнинг вужудга келиши, Улуғ Октябрь социалистик революциясини тайёрлаш ва ўтказиш даврида, чет эл ҳарбий интервенцияси ва гражданлар уруши йилларида большевикларнинг фаолияти ёритилади. «Очерклар»да Ўзбекистон Коммунистик партиясининг социалистик қурилиш йилларидаги ва Ватан уруши давридаги фаолияти кўрсатилади.

(ЎзТАГ).

БУЮК ЖОМИЙГА БАҒИШЛАБ

Тошкент жамоатчилиги, республика пойтахтининг ёзувчилари, олимлари тожик-форс адабиётининг классиги. Шарқнинг буюк олими ва мутафаккири Абдураҳмон Жомий туғилган куннинг 550 йиллигини нишонладилар. Тантанали мажлисни Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти У. О. Орипов очди.

Фалсафа фанлари доктори В. Ю. Зоҳидов «Жомий — мутафаккир» деган темада доклад қилди.

Тантанали мажлисда Тожикистон олимлари, ёзувчилари қатнашдилар. Жомийга бағишланган тантаналарда қатнашмоқ учун Халилулло Халилий бошчилигида Афғонистондан бизнинг мамлакатимизга келган адиблар ҳам мажлисда иштирок этдилар.

КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов, Тожикистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. С. Осимов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азимов тантанали мажлисда қатнашдилар.

* * *

Жомий туғилган куннинг 550 йиллигига бағишланиб 19 декабрда Самарқандда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ва Алишер Навоий номидаги Самарқанд Давлат университети илмий кенгашининг бирлашган сессияси бўлиб ўтди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти И. М. Мўминов сессияни очади.

Самарқанд университетининг ректори профессор В. А. Абдуллаев, филология фанлари кандидатлари Б. Валихўжаев, Ш. Шукуров ва бошқалар ўзларининг докладларида Жомийнинг кўп қиррали адабий, илмий, лингвистик, музикавий фаолиятидаги турли жиҳатларни ёритиб бердилар.

(ЎзТАГ).

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ • 2
22 ДЕКАБРЬ, 1964 ЙИЛ
№ 294 (12.948).

РАҲМАТ, МЕҲРИБОНЛАР

(ГАЗЕТХОНЛАР ХАТИДАН)

Редакциямизга совет кишиларининг саломатлиги учун фидокорона меҳнат қилаётган кишилар ҳақида жуда кўп хатлар келиб туради. Унда газетхонлар шифокорларга миннатдорчиликларининг газета орқали изҳор этилишини илтимос қиладилар.

— Мен шу йил март ойида бирдан қаттиқ оғриб қолдим, — деб ёзади Қўрғонтепа район, Қўрғонтепа қишлоқ Советининг ходими Х. Акбарова. — Касалим шунчалик оғир эдики, юриш у ёқда турсин, ҳатто ўзим овқатлана олмасдим. Оёқ, қўлларим шишиб кетган эди. Аввал район касалхонасида, кейинчалик область касалхонасида даволандим. Касалхоналарнинг меҳрибон врачлари ва ҳамширалари жонимга оро киришди. Дардимга шифо бериб, мени оёққа турғазишди. Меҳрибон шифокорлар Инобатхон Каримова, Акрамжон Ҳайдаров ва бошқаларга минг раҳмат! Уларнинг ғамхўрликлари туфайли соғайиб кетдим, ўз хизматимни давом эттиряпман.

Газетхонлардан Т. Аҳмадалиев ва Ж. Шарофиддинов ўртоқларнинг хатларида эса Марҳамат районидаги «Победа» колхози марказий медпунктининг мудири Абдураҳим Ёқуббеков ҳақида илиқ сўзлар айтилган:

Абдураҳим 10 йилдан буён мана шу қишлоқда ишлайди. 12 минг аҳолиси бўлган Ленинобод қишлоқ Советининг каттаю кичиги уни танийди, ҳурмат қилади. Ўтган йиллар ичида қишлоғимиз ҳам кенгайди, аҳолига медицина хизмати кўрсатиш янада яхшиланди. Ҳозир бизда касалхона, бир неча медицина пунктлари ва амбулаториялар ишлаб турибди. Ёқуббековнинг маълум белгиланган иш соати йўқ. Уни доим медпунктдан ёки колхозчилар орасидан топасиз. У колхоз радиоузели орқали тез-тез лекция ва суҳбатлар ҳам уюштириб туради. «Бир томчи ариқ суви», «Шамоллашдан сақланинг», «Ҳеч эринмай даволаймиз» деган суҳбатлари колхозчиларга жуда манзур бўлди. Ўз устида тинмай ишловчи А. Ёқуббеков билимини янада ошириш мақсадида Андижон медицина институтининг 3 курсида сиртдан билим оляпти. Изланувчан шифокорга ишда ва ўқишда катта муваффақиятлар тилаймиз.

□ □ □

Азимжон Ғозихонов 1960 йилда Самарқанд медицина институтини тугатгандан сўнг ўз қишлоғи Поп районига йўлланма олди. У ўзининг ишчанлиги ва касбини сидқидилдан севиб ишлаши ҳамда беморларга ширин муомаласи билан тез орада барчага танилди. Шу йил август ойида Ғозихонов район медицина бирлашмасининг тавсияси билан Чодак қишлоқ касалхонасига бош врач қилиб тайинланди. Азимхон бу ерда ҳам шифокор деган шарафли номга муносиб хизмат қилмоқда. Бу хабарни шу қишлоқлик агитатор Шавкат Қурбонов ёзиб юборган. Худди шу районнинг Бўғиш қишлоғидаги фельдшер Етовқўзи Қорабоев ҳақида ҳам М. Мирзааҳмедов яхши гаплар ёзиб юборган.

Хоразм область, Янгиариқ районидан Отагул Оллаёров ёзган хабарида район касалхонаси ходимлари эл-юрт соғлигини янада яхшилаш йўлида астойдил меҳнат қилаётганликлари, касалхона кабинетлари ҳар йили янги замонавий медицина аппаратлари билан тўлдириб борилаётгани айтилади. Касалхона врачлари, ҳамшира ва санитарлари ўз малакаларини тинмай оширадилар. Улар ишдан бўш вақтларида жамоатчилик асосида беморларни қабул қиладилар, колхозчиларга турли темаларда лекциялар ўқийдилар.

Самарқандлик Мардон Эшонқуловнинг редакциямизга йўллаган хати ҳам диққатга сазовордир:

— «Ҳурматли редакция! Мен юрагимдаги энг ширин туйғуларни, беҳад миннатдорчилигимни сўз билан изҳор этишга ожизман. 27 йилдан бери оёғим майиблиги туфайли қўлтиқтаёқ билан юрардим. Ўзимни дунёда энг бахтсиз одам деб ҳисоблардим. Йўқ, янглишган эканман. Мени қўли гул шифокор Насриддин Шоматов кўп йиллик азобдан халос этди. Шу йилнинг 12 майида биринчи марта, 10 июнида эса иккинчи марта операция қилди. Операциялар жуда муваффақиятли чиқди. Ҳозир эса қўлтиқтаёқсиз юрибман, соппа соғман. Мени бахтсизликдан қутқазган меҳрибон шифокор Насриддин акага газета орқали миннатдорчилигимни изҳор этмоқчиман! Сизга катта раҳмат, саломат бўлинг!» Худди шундай миннатдорчиликни тошкентлик М. Ҳасанова ҳам ёзиб юборган. У бўқоқ касалидан қутқазган Ражаб Исломбековга газета орқали ташаккур айтади.

Мухбирлардан П. Исматов Жуковский касалхонасининг врачи Мария Пролкова ҳақида, Р. Ражабов Каттақўрғон район Хатирчи зонасидаги 2-касалхона шифокорлари ҳақида самимий сўзлар айтишган.

С. Рашидов (Қашқадарё), Б. Тоғаев (солдат), С. Рўзметов (Хоразм), З. Умарова (Чимкент), К. Қодирова (Наманган), А. Абдуяминов, Н. Қурбонов, А. Турғунов, Х. Жуманиёзов (Тошкент) ўртоқлар ҳам оқ халатли меҳрибонлар — соғлиғимиз посбонлари ҳақида илиқ сўзлар ёзишган.

ЕРНИНГ ҲАҚИҚИЙ ЭГАЛАРИ

Қиш бўйи мудраган дарахтлар уйғонди, яшил либосини киймоқда. Қушлар сўлим баҳорга мадҳ ўқиб, тинимсиз сайрайди. Енгил шабада кўм-кўк ўтлар исини димоққа уриб, кўнгилни қитиқлайди. Қуёш момиқ каби оппоқ булут пардасини суриб, кулиб мўралайди. Унинг тафтидан ерлардан оппоқ буғ кўтарилади.

Мансур шу буғ чиқиб турган тупроқдан бир сиқим олиб кўрди, ҳали нам кўп, тупроқ унинг кучли қўлида лой бўлиб қолди. Яна уч-тўрт кунлиги бор. Ана ўшанда табиат қўшиғига тракторларнинг гуриллаши жўр бўлади. Ҳозирги баҳор сукунати ўрнини моторлар ҳайқириғи эгаллайди.

Йигит қиши билан сувга қониб кўпчий бошлаган ерларга тикиларкан, ўтган йилги баҳорни эслади. У баҳор жўшқин келганди. Шу даврда иш авжи қизғин кетаётган эди, ҳар томондан тракторларнинг тўхтовсиз гулдураши эшитилар. Мансурнинг ўзи ҳам, худди апрелнинг шу кунимиди, сўнгги гектарларга чигит ташлаётган эди. Бу йил эса...

Орадан икки-уч кун ўтгач баъзи пайкалларга тракторлар чиқарилиб, боронани ишга солган эдики, яна ёмғир шивалаб ёғиб берди. Йигитнинг кўнгли хира бўлди. Бўлим устахонасига қараб жўнади. Механизаторлар, ремонтчилар бу ерда ўзаро баҳслашарди.

— Ён-веримиздаги колхозлар ярим-ёртисига чигит экиб қўйишди. Биз эса экишни ҳамон бошлаганимиз йўқ.

— Экканинг билан чигит чириб кетади бу ёмғирда.

— Экиб ҳам бўлмайди, трактор пайкалга кирол майди.

Шу пайт узоқдан Маҳмуд аканинг қораси кўринди. Бўйдор, полвонқомат Маҳмуд Жунаев совхоз ерларини беш бармоғидек билади. Шу ерга келиб ишлай бошлаганига 35 йил бўлиб қолибди. Бир вақтлар ўзи тракторчи бўлиб ишлаган. Ўша пайтларда ҳозирги экинзорлар ўрни қалин тўқай эди. Янги ер очиб, пахта экканлардан бири шу Маҳмуд ака бўлади. Кейинчалик бригада бошлиғи, бўлимда агроном бўлиб ишлаган. Хуллас, пахта етиштириб суяги қотган, тажрибакор киши. Ҳозир бўлим бошқарувчиси.

— Ерларимиз қора тупроқ,— деди Маҳмуд ака механизаторлар суҳбатига қўшилиб, — одатда кечроқ етилади. Аммо қисқа вақт ичида тез ва соз экиб олсак, шу кунларнинг ҳиссасини чиқариб юборамиз. Ҳа, йигитлар, бу йил астойдил ишлашга тўғри келади.

Бўлим бошқарувчисининг гаплари Мансурни ўйлантириб қўйди. Илгари механизатор фақат ижрочи, қайси ерга олдин чигит экишни, қачон культивация қилишни, қўйингки, ҳар бир ишни бригадир белгилаб берарди. Тракторчи иш унумига, сифатигагина жавоб берарди. Энди эса фақат ўз иши учун эмас, 15 кишининг иши учун, энг муҳими эса ҳосил тақдири учун жавобгардир.

Илгари ҳам бригадаларда звенолар бўларди. Бу звенолар номигагина бўлиб, етиштирган ҳосили алоҳида ҳисобга олинмас, харажатлар умуман бригада бўйича белгиланар эди, ҳосил учун курашда звено бошлиғининг роли ҳам унчалик сезилмасди.

Энди эса бутунлай бошқача. Тошкент областидаги бошқа хўжаликларда бўлгани каби совхозда ҳам комплекс механизациялашган звенолар тузилди. Совхоз дирекцияси бундай звеноларнинг ҳар бири билан алоҳида шартнома тузиб чиқди. Шартномада звенонинг қанча ҳосил олиши, бевосита ишлаб чиқариш харажатлари, иш ҳақи фонди ва бошқалар кўрсатилган. Бу звеноларга механизаторлар бошлиқ қилиб тайинланган. Шундай қилиб, механизатор ҳосил учун жавобгар киши бўлиб қолди.

— Пахтачилик комплекс механизациялаштирилаётганлиги сабабли тракторчи асосий фигура бўлиб қолди. Пахтадан мўл ҳосил етиштирилиши механизаторнинг ишига; унинг трактордан унумли фойдаланишига, ишни сифатли, вақтида бажаришига боғлиқ. Шундай экан, механизатор ҳосил учун жавобгар киши бўлиши жуда тўғри. Механизаторларнинг ролини ошириш ва янада мустаҳкамлаш керак, — дейди совхоз директори Зокир Мақсумов.

МАШЪАЛЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛАМИЗ

Мансур Урмонов ана шундай звенолардан бирига бошлиқ қилиб тайинланди. Баҳорда ҳавонинг паст келиши пахтакорлар ишини анча қийинлаштирди. Ниҳоят 22 апрель куни сеялкалар ишга солинди.

Мутахассисларнинг таклифига кўра, Мансур Урмонов бошлиқ звено аъзолари ҳам чигит экиш билан бир вақтда гектарига 150 килограммдан сульфат аммоний солдилар. Олдиндан пухта тайёргарлик кўрилганлиги туфайли чигит қисқа вақт ичида — 8 иш кунида экиб олинди. Қайси ернинг тупроғи қандайлигини механизатор каби яхши биладиган киши бўлмаса керак. Ёғин-сочин ва ҳавонинг паст келаётганлиги ҳисобга олиниб, чигит 3-3,5 сантиметр чуқурликка кўмилди. Квадратлар аниқ чиқди. Хуллас, 65 гектар майдоннинг ҳаммасида чигит бир текис ундириб олиниб, дарҳол ғўза парвариши бошлаб юборилди.

Фақат Мансур Урмонов звеносидагина эмас, бошқа бўлимларда, бригадалар ва звеноларда ҳам экиш-тикиш ишлари жадал олиб борилди. Ҳар куни 600 гектар ерга квадрат-уялаб чигит ташланди. Шу туфайли комплекс механизациялашган 96 звено 4100 гектар майдонга чигитни қисқа вақт ичида экиб олди.

Звено аъзолари илғорлар тажрибасига таяниб, биринчи культивация билан бир вақтда ғўзани озиқлантира бошладилар. Сўнгра эса биринчи сув билан бирга яна озуқа берилди.

Ғўза 50х60 сантиметр схемасида жойлаштирилди. Ҳар бир звенода 50-60 гектар ва ундан ҳам зиёдроқ ер бор. Чигитни шу звено бошлиқлари экканлар. Культивация қилиш, озиқлантириш, суғориш учун эгат олиш ишлари ҳам механизатор зиммасида. Битта чопиқ трактори билан 65 гектар ердаги ғўза қатор ораларини икки томонлама юмшатиш осон иш эмас. Бунинг устига, ҳар бир культивациядан сўнг трактор ғилдираклари оралиғини ўзгартиришга тўғри келади. Узунасига культивация қилганда ғўза қатор оралари 45-46 сантиметр кенгликда, кўндалангига культивация вақтида 38-40 сантиметр кенгликда юмшатилди. Ҳосил етилгунга қадар қатор оралари узунасига 5 марта, кўндалангига 4 марта культивация қилинди.

Звено ерлари бир массивдан иборат. Экинни суғориш учун икки жойдан сув олинади. Минерал ўғитлар билан озиқлантириш тўхтатилгач, звено ғўзага «шарбат» оқиза бошлади. Мўл ҳосил етиштириш ва кўсакларнинг етилишини тезлаштиришда «шарбат» катта роль ўйнади. Сувчи Турсунбой ва Мусидин ҳар бир эгатга сув озуқа олиб боришини таъминлаб турдилар.

Ғўза баргини тўктириш учун дори сепиш 16 сентябрда бошланди. Бу вақтгача Мансур Урмонов ремонтчи ишчилар ёрдамида пахта териш машинасини мавсумга тахт қилиб қўйди. Шунингдек, экин майдонлари ҳам теримга тайёрланди. Пахтазорнинг четлари текисланиб, терим машинаси қайтадиган жойлар ҳозирлаб қўйилди. Кўсакларнинг 50-60 проценти очилгач, яъни 25 сентябрда «зангори кема» бункери «оқ олтин» тўка бошлади.

Звено тайёрлаш пунктига 232 тонна пахта топшириб, йиллик планни 12 кун ичида бажарди. Яна олти кун ўтгач, гектаридан 35 центнердан пахта топшириш юзасидан олинган социалистик мажбурият ҳам тўла адо этилди. Звено 232 тонна пахта етиштирган бўлса, шундан 140 тоннасини Мансур Урмоновнинг ўзи машина билан териб олди. Умуман звено бўйича етиштирилган ҳосилнинг 84 проценти машиналар билан йиғиб-териб олинди.

Ҳозир хўжалик йилига якун ясалмоқда. Бухгалтерияда йил бўйи қилинган харажатлар, олинган даромадлар ҳисоблаб чиқиляпти. Звено эса келгуси йил тараддудини кўрмоқда. Пахта майдонлари вақтида сифатли шудгорлаб қўйилди. Ҳозир бутун куч маҳаллий ўғит тўплаш ва далага ташиб чиқаришга, ариқ-зовурларни тозалашга, экин майдонларини текислашга қаратилган.

Бухгалтериядаги хомаки ҳисоб-китобларга қараганда, Мансур Урмонов звеноси совхозга 23230 сўм соф фойда келтирган. Звенода ҳар бир центнер пахтани етиштиришга бевосита ва билвосита харажатларни қўшиб ҳисоблаганда 12 сўм 64 тийин сарфланган. Давлатга юқори сорт пахта топширилганлиги учун шу звено ҳар бир центнер пахтаси учун давлатдан ўртача 31 сўмдан пул олган.

Арзон ва мўл пахта етиштираётган бу азаматлар меҳнатига яраша ҳақ олмоқдалар. Звено бошлиғининг ўн ой ичида олган маоши ойига ўртача 135 сўм 40 тийиндан тўғри келди. Бундан ташқари звено аъзолари планга қўшимча топширган пахталари учун ҳамда маҳсулот таннархини планда белгиланганидан анча камайтирганликлари учун қўшимча мукофот оладилар.

Кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни машиналар зиммасига юклаб, пахтачиликни комплекс механизациялашда пешқадам бўлаётган Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози баҳор пахтакорлар учун жуда ноқулай келишига қарамай, йилни яхши натижалар билан якунламоқда. Совхоз ишчилари давлатга 12240 тонна пахта етказиб бериб, йиллик планни 105,5 процент адо этдилар. Ҳосилнинг 70 проценти ёки 9 минг тоннаси машиналар билан териб олинди.

Совхоз пахтакорлари келгуси йилда гектаридан 33 центнердан ҳосил олишни кўзлаб, қишки ишларни вақтида амалга оширмоқдалар. Пахта майдонларининг 3300 гектари сифатли шудгорлаб қўйилди. Ҳозир совхоз устахоналарида иш қизғин. Техника баҳорги дала ишларига тахт қилинаётир. Далаларда ҳам ҳаёт қайнайди. Маҳаллий ўғит ташиб чиқарилиб чуқурларга кўмиляпти. Ариқ ва зовурлар тозаланмоқда, чуқурлаштирилмоқда.

Биз комплекс механизациялашган кўплаб звеноларнинг бири ҳақида ҳикоя қилдик. Бундай звенолар ҳаёт талаби билан вужудга келгандир. Улар пахтачилик комплекс механизациялашган ҳозирги даврда меҳнатни тўғри ташкил этишнинг энг яхши формаси эканлигини тажрибанинг ўзи исботлаб берди.

Оққўрғонликлар илғор тажрибаларни, янги усулларни ишлаб чиқаришга дадиллик билан жорий этишда область пахтакорларига намуна кўрсатмоқдалар. Ҳозир бу ерда меҳнатни ташкил этиш формаларига яна ижодий равишда ёндашиляпти. Қилинган ишлар ва сарф-харажатлар эндиликда звеноларда, бригадаларда, колхозларда, участкаларда, совхозларда эса бўлимларда, сўнгра колхоз ва совхозларнинг бухгалтерияларида ҳисобга олинади. Район партия ташкилоти ўтган йиллар тажрибасига асосланиб, звеноларнинг механизатор бошлиқлари ташаббус кўрсатиб ишлашлари учун янада кенг йўл очиб бериш, звено принципини тағин ҳам мустаҳкамлаш учун бригадаларнинг сақланиб қолиши мақсадга мувофиқ эканлигини ёки мувофиқ эмаслигини ўрганиб чиқмоқда. Бу жуда тўғри ва вақтида кўтарилган масаладир. Район хўжаликларида ташкил этилган хўжалик ҳисоби асосида ишловчи 300 дан ортиқ комплекс механизациялашган звенонинг ҳаммаси пахтадан мўл ҳосил етиштирди. Пахта тайёрлаш йиллик плани 28 кун ичида бажарилди. Мана шуларнинг ҳаммаси звено принципини мустаҳкамлаш зарурлигини тақозо этмоқда. Эндиликда технологик карталарни ҳам бригадалар учун эмас, балки комплекс механизациялашган звенолар учун тузиш керак. Звеноларнинг технологик карталар билан таъминланиши ишни янада пухта ташкил этиш ва пахтадан мўл ҳосил етиштиришга хизмат қилади.

Б. МАҲМУДОВ.
Ҳ. ИБРОҲИМОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг махсус мухбирлари.

МУСОБАҚА АСОСИДА

Марғилон сут-ёғ заводи коллективи йиллик планни барвақт адо этди. Йил бошидан буён 600 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Саидакбар Бурхонов, Бибинур Ғалимуллина ўртоқлар бошлиқ бригадалар ҳар сменада мўлжалдагидан 15-20 процент ортиқ сут маҳсулотлари тайёрлаб, корхона коллективининг социалистик мусобақасида биринчиликни эгаллаб келмоқдалар.

М. МАҲМУДОВ.

ШУДГОР—МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ

Ленинград бошқармасидаги Охунбобоев номли колхоз пахтакорлари келгуси йил ҳосилига пухта замин яратмоқдалар. Ҳозир колхоз даласида 14 та ғўзапоя юладиган ва 8 та ҳайдов трактори кеча-кундуз тўхтовсиз ишлаб турибди. Мамадали Султонов, Ҳусанбой Халилов, Ҳошимжон Маҳмудов ўртоқлар сингари моҳир механизаторлар ишни икки сменада ташкил этиб, топшириқни анча ошириб бажаряптилар.

О. ҲАКИМОВ.

ҲИММАТ

Андижон область, Янгиқўрғон бошқармасидаги Свердлов номли колхозда молларни бўрдоқига боқиш яхши уюштирилган. Молбоқарлардан Ёқубдода Зокиров, Болтабой Назаров, Эминжон Полвонов ва бошқалар молларни яхши парвариш қилиб дуруст натижаларга эришмоқдалар. Натижада ҳар бош қорамолнинг тирик вазни 320 килограммга етказилмоқда.

Э. ҲОМИДОВ.

ҲАММА БИЛИМЛИ БЎЛСА...

Қишлоққа бориб, эски артелнинг ҳовлисида чўпонлар мактаби очилгани, унга директор қилиб собиқ синфдошим Баҳриддин Равшанов, илмий мудир қилиб Иззатжон Қаҳҳоров тайинланганини эшитдим. Аввало, чўпонлар мактаби деган гапнинг ўзи мени қизиқтириб қўйди, сўнгра синфдош дўстларимни бир йилдан бери кўрмагандим. Кечқурун эски артелнинг ҳовлисига ўтиб бордим. Ўзимга таниш, катта, сарғиш дарвозанинг пештоқига «Чорвачиликни механизациялаш таълим мактаби» деган ёзув илинган эди.

Ичкарига кирдим. Студентлар танаффусга чиқаётган эканлар. Ниҳоят, улар орасида Самарқанд зооветеринария институтининг кечаги талабаси, дўстим Иззатжон ҳам кўринди. Ана, Баҳриддин. У бултур Душанба қишлоқ хўжалик институтининг агрономлик факультетини битирган эди. Буларнинг иккаласи ҳам мактабни кумуш медаль билан тамомлаган. Ўзимизнинг дўстлар, қишлоғимизнинг кадрлари!

Идораларига бошлашди.

Баҳриддин кирибоқ Термизга қўнғироқ қилиб, билет сўради.

— Ҳа? — дедим.

— Қозоғистонга бормоқчи эдим. У ерда ҳам бизникидақа мактаб бор-да. Оз-моз тажриба ўрганиб келмасак бўлмайди, дўстим.

— Яқин орада йўқми шу мактабдан?

— Йўқ, айтиш мумкин, бу — Ўзбекистонимизда биринчи чўпонлар мактаби. Тажрибамиз йўқ. Тўғри, программалар бор. Москвада чиққан. Лекин униям ўз шароитимизга мослаштиришимиз керак. Ўйлашяпмиз, кекса муаллимлар, чўпонлар билан маслаҳатлашяпмиз, зат ёзишяпмиз. Лекин бу ҳам камлик қилади-да.

Иззатнинг қўли билан ёзилган дарс жадвалини кўздан кечирдим: қўйчилик, ветеринария, жамиятшунослик, экономика, биология, эстетика...

— Мактабимиз малакали чўпонлар тайёрлаб чиқариши керак-да, — деди Баҳриддин. — Улар ҳамма соҳадан хабардор бўлишлари керак. Масалан, мол касал бўлганда, доктор қайдасиз, деб чопиб юрмасдан, ўзлари эмлашсин. Мол боқиладиган яйловлар, уларнинг хусусиятлари, ўсимликлар дунёси билан яхши таниш бўлсинлар. Яйловларда заҳарли ўсимликлар кўп бўлади, дўстим. Баъзи чўпонлар аввало уларни билишмайди, сўнг зарур бўлганда, уларга тез ёрдам кўрсатишолмайди. Натижада шундан ҳам кўп моллар нобуд бўлади... Хуллас, дўстим, вазифа катта, муҳим.

— Айтмоқчи, неча киши ўқияпти?

— Бир юзу қирқ беш. Яна бешта оламиз. Шароит ҳам ёмон эмас: стипендия берамиз. Кийим бепул, овқат бепул.

Қўнғироқ чалинди.

— Энди, Иззатжон, менга биронта студентларингни рўпара қиласан, — дедим.

* * *

Бароқ мўйловли, қирқ ёшлардан ошган, ўрта бўй киши кириб келди.

— Мени чақирган экансиз?

— Сизни... — Мен у кишига ҳайрон бўлиб қарадим. «Иззати тушмагур ҳазилкаш, ҳазил қилдими?» деб ўйладим.

— Мен ҳам шу ерда ўқийман,— деди у киши.

Ёнма-ён ўтирдик. Мен у одамга яна тикилиб қарадим.

— Кечирасиз, исмингиз нима?— сўрадим.

— Ражабов Янгибой. Бир минг тўққиз юз йигирманчи йилда туғилганман. Қашқадарёнинг Женов деган қишлоғида. Ҳозир уни «Ўзбекистон» дейдилар. Совхоз.

— Асли касбингиз чўпонликми, Янгибой ака? — сўрадим.

— Бўлмасам-чи, ука, қўйнинг орасида туғилганман. Йигирма беш йил бўлди чўпонлик қилганимга. Москвага, виставкаларга ҳам бориб келдим эллик саккизинчи йилда.

— Янгибой ака, назаримда, шунча йил чўпонлик қилган киши қўйчиликнинг миридан-сиригача хабардор бўлади. Энди сизнинг ўқишга келишингизга нима мажбур қилди?

— Эй, ука, у ёғини сўрасангиз, мен бу ўқишни писанд қилмай, қани нима буларкин, деб келган эдим. Энди бўлса, келганимга ниҳоятда хурсанд бўлиб юрибман. Ука, рост гап, биз қўй боқиб юришдан бошқа нарсани билмас эканмиз. Мана, сизга бир мисол: бир йили, — ўшанда мен «Қорақум» совхозида чўпонлик қилар эдим. Биз ўзи уч ака-ука эдик. Уруш тамом бўлган йили отам: «Қорақум»га борайлик, деб қолдилар. Сабабки, ўшанда рўзғоримизда танқислик бор эди. «Қорақум»да бўлса, чорва мўл, иш кўп. Шундай қилиб, отамиз билан жўнадик. «Қорақум»да ҳар биримизга биттадан сурув беришди. Боқиб юравердик. Ўша ерда уйландик, уй-жойли бўлдик. Кейин, бурноғи йили отамиз: «Мен қариб қолдим. Женовга — туғилган юртга қайтайлик», — деб қолдилар. Йўқ деган бўлдик, кўнмадилар. Бошлиқларимиз ҳам аввалига рухсат беришмади. Оқибат, ота сўзини қайтариб бўлмади. Қайтдик. Эҳҳе, уйимизни ҳам тополмай қолдик. Ўша Женов қаерда дейсиз. Оти ҳам йўқ. Мен «Қорақум»да қўчқор боқар эдим. Бу ердаям қўчқор беришди. Бошқа мол беринглар, деб эдим, улар «Қорақум»дан бу—«Ўзбекистон»нинг директорига ёзилган қоғозни кўрсатишди. Қарасам, бу одам, албатта, қўчқор боқсин деб ёзилган экан. Ука, энди ёмон боқмаганмизда. Ўзимнинг қўлимдан чиққан кўплаб қўчқорлар Москванинг виставкаларигаям қўйилди. Эшитгандирсиз, «Тухумхўр» деган зотни. Ҳозир бутун республикамизга тарқалган. Шу зот ҳам менинг қўлимдан чиққан.

— У қандай зот?

— Оддий маҳаллий зот. Ука, қўчқорларнинг орасида бўлиқ зотлар учрайди. Уни дарров билиб, парвариш қилиш керак экан. Ажабтовур қўчқор пайдо бўлганини билдик. Бир куни Юдин бобо келиб, — бу кишини биларсиз, академик, чорвага оид катта-катта китоблариям бор; шу киши бизникига кўп келиб турардилар; мен ҳам Москвага борганимда шу кишиникига тушган эдим, — шу киши келиб, қўчқорни кўрдилар-да: «Янгибой, бунга эҳтиёт бўл», — дедилар. Кейин ўзлариям шу қўчқорнинг устида иш олиб бора бошлади. Бу жонивордан кўп зотлар тарқалди. Ҳанги, мангидан ҳам ўтиб, ўн бирга кириб ўлди. Ука, нимасини айтасиз, унинг ўлимига ҳам бизнинг билимсизлигимиз каср қилди. Заҳарли ўт еб қўйган экан. Мана, дарсда бизга заҳарли ўтларни, уларга қарши курашни ўтяпти. Шуни илгарироқ билганимизда, у қўчқорни сақлаб қолмасмидик... Жонивор сурувдан ажралиб чиқди-да, оғзидан кўпик сочиб, бир нарсасини йўқотгандай ўз ўрнида айланаверди. Билдикки, заҳарланган. Оғзига қатиқ қуйдик, сут қуйдик — кор қилмади. Юдин бобога хабар берсак-чи, дедик. Хабар бердик. У кишиям дарров етиб келдилар. Кўриб кўп хафа бўлдилар. Ҳаммамиз ҳам хафа бўлдик. Кейин Юдин бобо: «Буни кўмманглар, шу сиғадиган битта қозон топиб келинглар», — деди. Бу сиғадиган қозонни топиш ҳам анча мушкул бўлди. Кейин, «Энди терисини сийиринглар қўчқорни», — деди. Сийирдик. «Энди шундайлигича қозонга солиб, қайнатинглар», — деди. Қайнатдик. Қайнаганда гўшт-ёғи парча-парча бўлиб, ажралиб кетавераркан. Кейин Юдин бобо қўчқорнинг суякларини териб олиб кетди. Ўша ёқда суякларни бир-бирига улаб, қўчқорнинг скелетини тиклаб келди. Ҳозир тухумхўрнинг шу скелети «Қорақум» совхозида кўргазма бўлиб турибди. Гап нимада эди ўзи, адашиб ҳам кетдим.

— Ўқишнинг аҳамияти тўғрисида гап бошлагандингиз...

— Ҳа, шу-да, ука, ўқишга келганимиз кўп яхши бўлди. Мана сизга яна бир мисол:

Бир йили баҳор қуруқ келиб, чўлда ўт кам бўлди. Молларни тоққа олиб боринглар, дейишди. Олиб кетдик. Бизнинг моллар ялангга ўрганган, тоғни кўрмаган эди. Тоққа чиқишимиз билан бир хилига сариқ деган касал тегиб, ўла бошлади. Бу касал теккан молнинг гўштиям сарғайиб кетаркан. Бу касаллик, ука, юрак сиқилишдан пайдо бўларкан. Моллар кенг, яланг даштда ўрганган эмасми, тоққа — жар, дара, арчазорга оралагач, юраги сиқилганда. Бунинг устига устак, бир қўйимиз жардан йиқилиб ўлса, бири қатга кириб олиб изига қайтолмай қузғунларга ем бўла берди. Тоғ йўлларида юриб кўрмаган-да. Ахири, яна чўлга қайтишга мажбур бўлдик. Мана, бу мактабга келиб, молларни, қўйларни қандай боқиш йўлларини илмий асосда ўрганяпмиз. Куни кеча муаллимимиз ўртоқ Иззатжон Қаҳҳоров архардан жайдари қўйларни қочиртириш йўлларини дарсда ўтди. Яқинда «Сайроб» совхозига ўн беш кунлик практикага борамиз. Бу ишларниям практикада ўз кўзимиз билан кўрамиз, ўз қўлимиз билан қиламиз. Ўқиш тамом бўлгандан кейин эса, бу ишни қишлоғимизга обориб ёямиз.

Ташқарида қўнғироқ чалинди. Янгибой ака билан хайрлашдик.

Шукур ХОЛМИРЗАЕВ.
Бойсун, Сурхондарё области.

ЮКСАЛИШ

ЭЛГА ХИЗМАТ — ОЛИЙ ҲИММАТ

Янгиқўрғондаги «Авангард» артели базасида йирик маиший хизмат кўрсатиш комбинати вужудга келди.

Комбинат коллективи ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш йиллик планини 15 октябрдаёқ адо этди. Маиший хизмат кўрсатиш йиллик плани эса 15 ноябрда бажарилди. Маҳсулот таннархи арзонлашиб, меҳнат унумдорлиги 2 процент кўтарилди.

Комбинат коллективи йил охиригача пландан ташқари 60 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини бажариш учун ғайрат билан меҳнат қилмоқда.

И. ЖУРАБОЕВ.

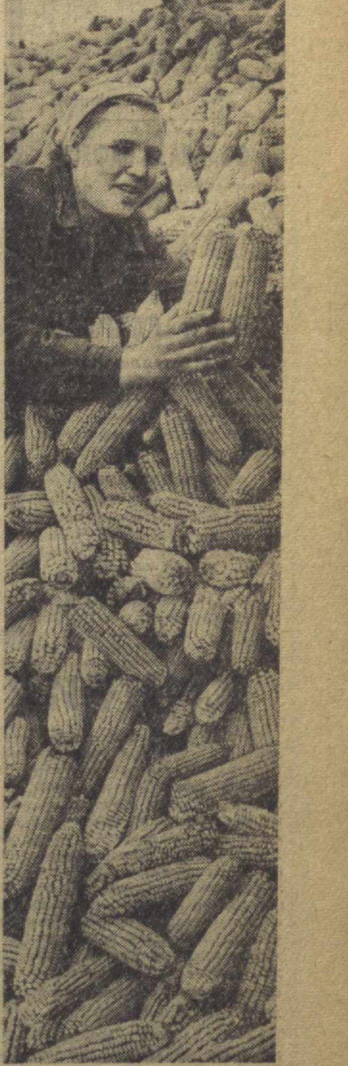

Чигириқ маккажўхори саралаш заводи баҳорги экиш-тикиш ишлари бошлангунча 6500 тонна уруғлик маккажўхорини саралаб, колхоз ва совхозларга юборади. Суратда: завод ишчиси Раиса Макарова маккажўхори сўталарини кўздан кечирмоқда.

И. Глауберзон фотоси.

СОҲИБКОРЛАР ҲИССАСИ

Коммунизм қураётган қаҳрамон халқимизни турли-туман, ширин-шакар мевалар билан таъминлаш, уларнинг дастурхонини тўкин қилиш соҳибкорларнинг муқаддас бурчидир. Мева етиштиришни кўпайтириш билан бирга озроқ меҳнат сарфлаб, кўпроқ маҳсулот олиш муҳим вазифалардан биридир. Андижон областидаги «Заркент» боғ-узумчилик совхози меҳнаткашлари бу вазифаларни шараф билан бажармоқдалар. Совхозда 620 гектар боғ, 420 гектар токзор бор. Шундан боғнинг 108 гектари ва токзорларнинг 270 гектари кейинги 3 йил давомида барпо этилди. Совхозда икки йил ичида узум етиштириш 5,8 баравар кўпайди. Шу билан бирга боғ ва узумчиликда меҳнат унумдорлиги ошди, маҳсулот таннархи камайди, совхоз рентабел хўжаликка айланди.

1961 йилда 1 центнер мева етиштиришга 2,3 киши куни сарфланган ёки ҳар бир киши куни ҳисобига 43 килограмм мева олинган бўлса, 1964 йилда 1 центнер мева етиштиришга 1,4 киши куни сарфланди. 3 йил мобайнида меҳнат унумдорлиги 40 процент ошди. Бунга ихтисослаштирилган боғдорчилик бригадалари ташкил этиш туфайли эришилди. Мисол учун ихтисослаштирилган ва кўп тармоқли икки бригадани — 1-бўлимдаги Турғунов бошлиқ ва 2-бўлимдаги Аҳмедов бошлиқ бригадани солиштириб кўрайлик.

М. Турғунов бошлиқ бригада 190 тонна мева, 6 тонна узум, 101 тонна беда етиштириб, совхозга 40.000 сўм даромад келтирди. Умумий даромаднинг 96,3 проценти боғдорчиликдан олинди. А. Аҳмедов бошлиқ бригада 89 тонна буғдой, 44 тонна жавдар, 5 тонна нўхат, 49,5 тонна мева, 3,5 тонна сабзавот, 3,7 тонна узум, 69 тонна картошка, 52 тонна маккажўхори дони, 400 тонна силос, 171 тонна беда, 2,7 тонна полиз маҳсулоти етиштириб, 30.000 сўмлик даромад келтирди. Шундан 13139 сўми ёки 43 проценти боғдорчиликдан олинди.

М. Турғунов бошлиқ ихтисослаштирилган бригадада 1 центнер мева етиштиришга 1,4 киши куни, А. Аҳмедов бригадасида эса 1,7 киши куни сарфланди. М. Турғунов бригадасида меҳнат унумдорлиги 18 процент юқори бўлди.

Боғдорчиликда кўчатларни ўтқазишдан олдин ерни сифатли ҳайдаш, кўчат ўтқазиш, қатор ораларига ишлов бериш, қишлоқ хўжалиги зараркунандаларига қарши курашиш ишлари механизациялаштирилган. Биргина кўчат ўтқазишни механизациялаш йўли билан ҳар гектарида 34 киши куни тежаб қолинди.

Боғ ва токзорларда ҳосилдорликни оширишнинг энг муҳим шарти минерал ва органик ўғитлардан тўғри фойдаланишдир. Биринчи бўлимда ҳар гектар боққа 200 килограммдан, иккинчи бўлимда 170 килограммдан, 4-бўлимда 310 килограммдан ўғит сарфланди. 1-бўлимда ҳар гектар боғдан 53 центнердан, 2-бўлимда 46 центнердан ва 4-бўлимда 60 центнердан мева олинди.

Боғдорчиликни механизациялаш илғор усулларни ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш туфайли совхоз соҳибкорлари йилдан-йилга кўпроқ мева ва узум етиштирмоқдалар.

М. МИРЗААҲМЕДОВ,
«Заркент» боғдорчилик совхозининг экономисти.

А. ҒОЗИЕВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири.

ЗУБАЙДА

МОҲИР СУТ СОҒУВЧИЛАР

«Зарафшон» колхози сут-товар фермасининг моҳир сут соғувчиси, Бухоро область Советининг депутати Зубайда Туробованинг номини Ғиждувон бошқармасида ҳурмат билан тилга олишади. У бунга ўзининг меҳнатсеварлиги билан сазовор бўлган.

— Ҳали эсимда,— дейди Зубайда,— ўрта мактабни тамомлаб фермага ишга келган дастлабки кунларда кўпчилик мендан куларди. Чунки тажрибасиз эдим, сигирни соғаман десам қўлларим қалтирарди. Аммо умидсизликка берилмадим. Илғорларнинг тажрибасини ўргандим. Аста-секин ишим юришиб кетди.

Ҳа, Зубайда фермага келган 1959 йили жуда қийналган эди. Тажрибасизлигидан ҳар бир сигирни ярим соатда соғарди. Бунинг устига илгари кўп сут бериб келган сигирларнинг сути камайиб кетди. Ҳатто бир куни ферма мудири уни ишдан бўшатмоқчи эканлигини ҳам айтди. Лекин ҳамкасблари Зубайдани ёлғиз ташлаб қўймадилар. Унга ўз касбларининг «сирлари»ни ўргатдилар. Меҳрибон кишилар кўмагида Зубайда илғорлар сафига қўшилди.

Зубайда колхозда биринчи бўлиб сигирларни рацион асосида боқишга ўтди. Натижада сигирларнинг сути кўпайди. Ўртоқ Туробова 1959 йили ўзига биркитилган сигирларнинг ҳар биридан 1260 литрдан сут соғиб олган бўлса, шу йилнинг 10 ойида 2870 литрдан сут олди. Айни вақтда у сутнинг таннархини камайтиришда ҳам яхши натижага эришяпти. Зубайда ўтган йили соққан бир центнер сутнинг таннархи 8 сўмга тўғри келди. Бу, умуман, колхозда етиштирилган бир центнер сутнинг ўртача таннархига нисбатан 3 сўм камдир.

Зубайда доим янгиликка интилади. Колхознинг анча маблағи сарфлаб сотиб олинган «Арча» установкаси ферма мудири Сирож Бадриддиновнинг айби билан узоқ вақт давомида ишга туширилмади. Бироқ Зубайда бу ҳол билан келиша олмади. Масалани колхоз правлениеси ва партия ташкилоти олдига қатъий қилиб қўйди ва ниҳоят янгилик жорий этилди.

Ўртоқ Туробова ветврач ва зоотехникнинг ёрдамида Луганск чорвадорларининг молларни боқиш ва бузоқларни озиқлантириш соҳасидаги тажрибасини кенг қўлланмоқда. Фермада озуқа ачитқиси ва сунъий сут тайёрлаш йўлга қўйилган. Молларга йилнинг ҳамма фаслида ҳам маккажўхори силоси, беда, кунжара, шелуха, шунингдек «ДКУ-1,2» агрегатидан ўтказилган дағал хашак уни ва буғланган сомон, озуқа ачитқиси ҳамда микроэлементлар қатъий рацион асосида бериб борилади. Шу туфайли сигирларнинг маҳсулдорлиги кун сайин ошиб бормоқда. Буни Зубайда ҳозир ҳар бир сигирдан бир кунда 16-18 килограммдан сут соғиб олаётгани мисолида кўриш мумкин.

Фермадаги барча иш процесслари тўла механизациялаштирилган. Бу, маҳсулот етиштиришга сарфланадиган меҳнат ва маблағни камайтириш ҳамда унинг таннархини арзонлаштиришга имкон бераётир. Ҳозир колхозда бир центнер сут етиштириш учун 1,9-2 киши-куни сарфланяпти. Зубайда бу соҳада ҳам энг яхши кўрсаткичга эришяпти. У бир центнер сут олишга атиги 0,7 киши-куни сарфлаяпти, холос.

Моҳир сут соғувчи Зубайда Туробова бу йил ҳар бир сигирдан 3500 литрдан сут соғиб олишга сўз берган. Фан ютуқлари ва илғор тажрибага таяниб ишлаётган ўртоқ Туробова ўз сўзининг устидан, албатта, чиқади.

М. БАҚОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Қорақалпоғистон АССРда оҳанрабо совет санъати камол топди. Бердах номидаги Давлат филармонияси халқ талантлари маконига айланди. Суратда (чапдан): филармониянинг раққоса қизлари Роза Сансизбоева ва Урингул Муродова.

А. Тўраев фотоси.

Лирик шеърлар

ШОИРНИНГ ҚАБРИ

Керак бўлса қалам — милтиқ бўлур,
Сенинг учун бу жон, онажон!

Султон ЖЎРА

□ □

Боршчевка қишлоғи, белорус ери,
Шовиллаб туради туташган ўрмон.
Қонинг-ла ёзилган ўзбекнинг шеъри
Қабр тошларингда худди зар афшон.
Сен мангу ухлайсан, ўтли сўзларинг
Тонгги ғазал каби янграйди бу дам.
Андижон боғида қолган изларинг,
Зангори гиламдай бўлибди кўркам.
Сени тупроққамас, дилга кўмганмиз,
Демак бир умрга яшайсан, Султон.
Шеъринг чаманидан лаззат эмганмиз,
Ҳеч қачон ўлмайди ҳақиқий инсон.
Шоирнинг қабрида сўлмайди гуллар,
Абад сўнмагандай девонда сатр.
Шеърдан завқ олади эллар, кўнгиллар,
Тўрт оғиз илиқ сўз оламга татир.
Боршчевка қишлоғи, белорус ери,
Шовиллаб туради туташган ўрмон.
Қонинг-ла ёзилган ўзбекнинг шеъри,
Қабр тошларингда худди зар афшон.

ВАТАН МЕҲРИ

Йигитлик — умр баҳорининг гулшанидир.

А. НАВОИЙ

□ □

Йўллар босиб катта карвондай,
Узоқларга тикилган чоғда,
Дил конини қазгандай атай,
Умид тўла ҳар бир қучоғда

Боболарнинг оппоқ сочидай,
Ёш авлоднинг кўнгли ҳам оппоқ;
Келажакнинг кенг қучоғидай,
Эртамизнинг жамолига боқ!

Меҳнат билан қаримас ҳаёт,
Боғлардаги қўшалоқ гулдай;
Орзуларга етганда навбат,
Ёшлик сайрар эрка булбулдай

Қаримайди ҳаёт, азизим,
Бизнинг улуғ замонамизда;
Ватан дейди мард ўғил-қизим,
Умид кезар ҳар онимизда

Шу ҳаётни севган кўнгилда
Очилади гуллардай чечак;
Ватан меҳри жўш урган дилда
Ҳақиқатин тополди эртак.

Юсуфжон ҲАМДАМ.

ЧЕВАР

Модалар ательесига ўрта бўйли қиз кириб келди. У қўлидаги қоғозга ўроғлиқ кўйлаклик шерстни очди-да, ийманибгина Муборакхонга узатди.

— Кўйлаклик олган эдим, ҳеч фасон тополмай тўппа-тўғри ўзингизга маслаҳатга келдим. Мана бунисини ёзлик, бунисини қишлик қилиб тикиб берсангиз,— деди қиз чеварга. Чевар кўйлакликларни ўлчаб кўрди. Рангини ҳисобга олиб, уларнинг қайси фасонда тикилишини ўзича мулоҳаза қилиб кўрди.

— Мана бунисини жикетлик юбка қиламиз. Юбкасини гофрэ қилсак жуда ўзингизга мос бўлади. Мана бунисининг енги қисқа, юбкаси кенг бўлса. Этагига кўндаланг ингичка из соламиз. Қалай, маъқул бўладими?— деди Муборакхон қизга разм солиб. . .

Бир неча кундан кейин ҳалиги қиз Муборакхон ҳузуридан жуда хурсанд қайтди. Хайрлашаркан тўйига таклиф қилди.

Тошкентдаги В. И. Ленин номли фабриканинг иккинчи модалар ательеси мастери Муборакхон Комилова ҳузурига ҳар куни кўплаб қиз-жувонлар келишади. Фасонлар танлашда чевар маслаҳатлар беради. «Қўлимдан келганча кўркам қилиб тикиб бераман», дейди. У бичган ва тиккан кийимлар эгаларига жуда манзур бўлмоқда. Бир марта келиб кийим тиктирганлар қайта-қайта материал кўтариб келишадиган бўлиб қолди.

Уни корхонада чевар дейишади. Аслида ательеда ишловчиларнинг ҳаммаси ҳам чевар. Лекин улар орасида Муборакхоннинг чеварлиги тағин бошқача. Касбини пухта ўзлаштириб олган. Кийимларни эгаларининг қоматига, ёшига қараб бичади. Хушмуомалалиги, кўплаб шогирдлар етиштирганлиги, смена топшириқларини 130-140 процент адо этаётганлиги корхонадагилар ўртасида унинг обрў-эътиборини оширмоқда.

Р. МУҲСИМОВА.

ФАН ВА ТЕХНИКА ОЛАМИДА

ҲАШАРОТЛАР... ҲАШАРОТ РАҚИБИ

Араблар сичқон ва бошқа зарарли кемирувчиларни қиришда мушукларни «жанг»га солганлари ҳаммага маълум. Зарарли ҳашаротларни қиришда ҳам ҳашаротларнинг ўзидан фойдаланса бўлмасмикин?

Озарбайжон олимлари помидорни зарарли ҳашаротлардан сақлашда трихограмм ҳашаротидан фойдаланмоқдалар. Натижада бу майдонларда зарарли ҳашаротлар анча камайди. Ҳосил сақлаб қолинди.

Минскдаги «Рассвет» совхозининг боғбонлари ҳам бу усулдан яхши фойдаланмоқдалар. Улар боғларга фойдали теленомус ҳашаротини қўйиб, ҳосилнинг зарарланишига сира йўл қўймадилар.

КАРТОШКА «ҲИМОЯЧИЛАРИ»

Мамлакатимиздаги бир қанча тажриба станцияларида бу йил картошкани янгича сақлаш усули тажриба қилиб кўрилмоқда. Картошка пишган пайтда уни йиғиб олишдан олдин экиннинг баргларига малеин гидразит кислотаси сепилди.

Ҳозир Ригадаги химия комбинатида картошкани «ҳимоя қилувчи» ана шундай кислоталар ишлаб чиқарилмоқда.

ЭЪЛОНЛАР. ТОМОШАЛАР.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

22 ДЕКАБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Ур тўқмоқ** (кичкинтойлар учун Республика қўғирчоқ театри спектакли).

Рус тилида: 18.50 — **Телевизион янгиликлар,** 19.05 — **Сифат ва рентабеллик учун** (саноат ходимлари учун). 19.25 — **Дон қиссаси** (бадиий фильм). 21.00 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 21.05 — **Телевизион янгиликлар,** 21.20 — Тахмасиб. **«Баҳор»** (телеспектакль).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 19.00 — **Баскетбол** (Армия клуби спорт залидан).

Ўзбек тилида: 20.00 — **Виждон уйғонади** (бадиий телефильмнинг 1-серияси), 21.25 — **Тошкент янгиликлари.**

Рус тилида: 21.35 — **Тошкент янгиликлари,** 21.45 — **Хотир суди** (Марказий телестудия композицияси).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 22/XII да **Қонли сароб,** 23/XII да **Қутлуғ қон.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА—23/XII да **Кимга тўй, кимга аза.**

САНЪАТ САРОЙИДА (Панорама кинотеатри)—22/XII да **Уйқудаги гўзал.** Билетлар кундуз соат 4 гача сотилади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Литва цирки «Вильнюс» артистларининг гастроллари ва РСФСРда хизмат кўрсатган артист Юрий Дуров гастролининг давоми.**

КИНО

Бир фирибгар бўлган экан — «ВАТАН», «ИСКРА», «ДРУЖБА» (1-залда), «ЎЗБЕКИСТОН», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Даҳшат — «МИР», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз соат 12, 5, кеч 6-45 минут ва 8 яримда).

Жаноб 420 — САБИР РАҲИМОВ номли (кундуз соат 2 ва кеч 10 да).

Ер-ёр (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз соат 3 яримда), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Ер фарзанди (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз соат 5 да).

Сўнмас аланга (1 ва 2-серия) — «ЁШ ГВАРДИЯ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10 ярим, кундуз 1, кеч 6-50 ва 9-20 минутда).

Тоғ қасоскорлари (1 ва 2-серия) — «ЁШ ГВАРДИЯ» (кеч соат 9-20 минутда).

Хаёлимдаги қиз — «ДРУЖБА» (2-залда кундуз ва кечқурун).

Всевед бобонинг уч олтин сочи — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 да).

Павлуха — «ЧАЙКА» (эрталаб соат 10 да).

Ер-ёр (ўзбек тилида) — «ВОСТОК» (кичик залда кундуз ва кечқурун).

Давлат жиноятчиси — «ЮЛДУЗ» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да).

УЗБЕКИСТОН КИНЕМАТОГРАФИЯ СОЮЗИ

25 декабрь эрталаб соат 10 да, Кино ва театр ходимлари клубида (Тошкент шаҳар, Лоҳутий кўчаси, 14-уй)

ҲУЖЖАТЛИ КИНО юзасидан

пленум ўтказади

Пленум қатнашчилари 22 декабрдан 24 декабргача кеч соат 6 дан Тошкент киностудиясининг ҳужжатли фильмларини кўздан кечирадилар.

МОСКВА РАЙОНИ ЯНГИЛИКЛАРИ

1965 ЙИЛ ҲИСОБИГА

«Уэсельхозтехника» район бирлашмасининг Виктор Гавриленко бошлиқ цех ишчилари запас қисмлар тайёрлаш планини 105 процент бажариб, ҳозир 1965 йил ҳисобига ишламоқдалар.

КОНВЕЙЕР УСУЛИДА

Райондаги Охунбобоев номли колхоз далаларида 9 ҳайдов трактори узлуксиз ишлаб турибди. Маҳкамбой Эргашев, Собиржон Каримов, Каримжон Йўлдошев каби тракторчилар смена нормаларини 1,5-2 ҳисса ошириб бажаришмоқда.

784 ФАРЗАНД

Израиль Лазаревич Коган 9 йилдан буён Москва посёлкасидаги туғруқхонада врач бўлиб ишлайди. Унинг шифобахш қўлида шу йилнинг ўн бир ойи давомида 784 фарзанд дунёга келди.

А. МАМАЖОНОВ.

«ФИАЛКА» КАФЕСИ

ПОЙТАХТИМИЗНИНГ САМАРҚАНД КЎЧАСИДА ЖАЖЖИ КАФЕ ОЧИЛДИ. БУ ЯНГИ КАФЕГА ЭНГ ЧИРОЙЛИ ГУЛ — «ФИАЛКА» НОМИ БЕРИЛДИ.

Т. СОЛИЕВ.

ҚИСҚА САТРЛАР

ПАХТА ТОЗАЛАШ ЦЕХИ

«Узглавстрой» бинокор ва монтажчилари яқинда Қўқон қишлоқ пахта заводида янги пахта тозалаш цехи қуриб, фойдаланишга топширдилар.

ҲОВЛИ ТЎЙЛАРИ

Янгийўл шаҳрида яқинда қуриб битказилган 48 квартирали бинога ишчи ва хизматчиларнинг оилалари кўчиб кириб, ҳовли тўйлари ўтказдилар.

М. СУЛТОНОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

Олам янгиликлари

СОВЕТ—ФИНЛЯНДИЯ САВДОСИ КЕНГАЙМОҚДА

18 декабрда Хельсинкида муваффақиятли олиб борилган музокаралар натижасида СССР билан Финляндия ўртасида 1965 йилда товар етказиб бериш тўғрисидаги протокол имзоланди. Ҳар иккала мамлакат ўртасидаги савдо-сотиқни 1964 йилги товар оборотига нисбатан тахминан 15 процент кўпайтириш кўзда тутилади.

Совет Иттифоқи Финляндияга машина ва ускуналар, кўмир ва суюқ ёқилғи, қора ва рангли металлар, ёғоч-тахта, пахта, қанд-шакар ва бошқа товарларни етказиб беради.

СССР Финляндиядан турли кемаларни, целлюлоза-қоғоз саноати учун керакли ускуналарни ва бошқа машиналарни, кабель буюмлар, штапель тола, корд целлюлозаси, қоғоз, картон ва улардан ясалган буюмларни, хилма-хил қишлоқ хўжалик маҳсулотларини, газлама, трикотаж буюмларни ва халқ истеъмол қиладиган бошқа товарларни олади.

(ТАСС).

Л. ЖОНСОННИНГ АЙТГАНЛАРИ

ВАШИНГТОН, 19 декабрь. (ТАСС). Кеча президент Жонсон Марказий Америкада денгиз сатҳи билан баробарлаштирилиб, янги канал қуриш планларини ва бу қурилишга тайёргарлик ишларини Қўшма Штатлар Панама ва бошқа манфаатдор мамлакатлар билан бирга амалга оширмоқчи бўлганлигини эълон қилди.

Президент, мавжуд Панама каналидан фойдаланиш тўғрисида янги шартнома тузиш ҳақида АҚШ музокаралар бошлашга тайёр эканлигини Америка ҳукумати Панама ҳукуматига айтганлигини ҳам эълон қилди.

Ҳозирги Панама канали, деди президент, эскириб қолди ва тез орада жаҳон савдосининг эҳтиёжларини қондиролмай қолади. Канал билан бирга, деди президент, ундан фойдаланиш тўғрисида 1903 йилда тузилган шартнома ҳам эскириб қолди.

Жонсон мавжуд каналдан фойдаланиш тўғрисида янги шартнома тузиш ҳақида музокаралар бошлашни Панама ҳукуматига таклиф қилиш билан бирга, бундай музокаралар бошламоқ учун дарҳол ўзининг дастлабки шартларини ҳам қўйди. Бу шартлар ўз вақтида Панамага зўрлаб қабул қилдирилган асоратли шартлардан ва эски имтиёзлардан АҚШ воз кечмоқчи эмаслигини кўрсатиб турибди. «Бундай шартномада,— деди у,— каналдан самарали фойдаланиш ва уни муҳофаза қилиш учун ҳамда шу мақсадда бу районни бошқариш учун зарур бўлган ҳуқуқларни сақлаб қолишимиз лозим».

Президент давлат секретари Раскка шу трассалар ҳақида манфаатдор ҳукуматлар билан музокаралар бошлашни топширди.

ДЎСТОНА УЧРАШУВЛАР

ҚОҲИРА, 21 декабрь. (ТАСС). Кеча СССР Олий Советининг А. Н. Шелепин бошчилигидаги делегацияси Бирлашган Араб Республикасининг бош министри Али Сабрий, шунингдек Бирлашган Араб Республикасининг биринчи вице-президенти маршал Абдил Ҳаким Амир ҳузурига бориб, улар билан суҳбатлашди.

Худди шу куни А. Н. Шелепин бошчилигидаги совет делегациясини президент Жамол Абдил Носир Куббa республика саройида қабул қилди. Президент Носир билан делегация аъзолари ўртасида дўстона, самимий суҳбат бўлди.

КАПИТАЛ МАМЛАКАТЛАРИДА СИНФИЙ ЖАНГЛАР

ЯПОНИЯ

Неча ўн минглаб кишилар зонтлари билан қаттиқ ёмғирдан ўзларини пана қилиб, Токио майдонлари ва кўчаларида тўпланишган эди. Улар бирон транспортнинг келишини беҳуда кутиб турар эдилар. Пойтахт метросининг баъзи йўллари бўм-бўш эди. 17 декабрь эрталаб муниципал транспорт ходимларининг икки соатлик забастовкаси вақтида Япония пойтахтида худди шундай сукунат ҳукм сурар эди. Бу — шу йил ичида ўтказилган забастовкаларнинг учинчисидир. Аввалги забастовкалар каби бу забастовкага ҳам маъмуриятнинг маблағларни тежаш баҳонаси билан транспортда рационаллаш тадбирларини амалга ошириш ва иш ҳақини камайтириш йўлидаги уринишлари сабаб бўлди.

Япония алоқа ходимлари ҳам ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиб, курашни давом эттирмоқдалар. Улар Осака, Хиросима ва Сэндайда ҳам иш ҳақининг оширилишини талаб қилиб, митинг, намойишлар ва забастовкалар ўтказдилар. Шу ҳафтанинг охирида 200 мингга яқин аъзоси бўлган алоқачилар касаба союзи барча аъзоларининг оммавий чиқишларини уюштириш мўлжалланди.

ИСПАНИЯ

Мадридда франкочи касаба союзларининг штаб-квартираси ёнида иш ҳақининг оширилишини талаб этган металлист ишчиларнинг намойиши бўлди. Бу намойиш вақтида ишчилар билан полиция ўртасида тўқнишлар бўлиб ўтди.

Испания ишчиларидан 2000 киши Мадриднинг марказида касаба союз эркинликларини ва эркин мустақил касаба союзларини тузиш ҳуқуқини ҳурмат қилишни талаб этиб намойиш ўтказди. Намойишчилардан бир неча киши қамоққа олинди.

АРГЕНТИНА

Жаҳондаги энг йирик чой фабрикаларидан бири «Кампо Виара» ишчилари колоннаси Кампо Виарадан Аргентинадаги Мисьонес вилоятининг асосий шаҳри Посадасга келди. Улар ўз ўртоқларидан 75 кишининг ишдан бўшатилишига қарши ва ҳукумат томонидан белгиланган 14 минг песо миқдоридаги минимал иш ҳақини тўлаш тўғрисидаги қонунни маъмуриятнинг бажармаётганига қарши бундан бир неча кун илгари «норозилик юриши»ни бошлаган эдилар.

Шаҳар аҳолисидан кўп киши юриш қатнашчиларига қўшилди. Юриш қатнашчилари муниципалитет биноси олдида намойиш ўтказиб, ўзларининг ҳамма талабларини қондиришни маъмурлардан талаб қилдилар. (ТАСС).

ЙЎЛ ҚЎЙИЛМАСИН

Тинчликни ҳимоя қилиш совет комитети эълон қилган баёнотида чет эллардаги тинчлик тарафдорларининг барча ташкилотлари билан, НАТО ядро кучларининг вужудга келтирилишига қарши, Европада ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш учун кураш олиб бораётган яхши ниятдаги барча кишилар билан тамомила бирдам эканлигини билдирди.

Бундесвернинг атом бомбалари ва ракеталарни олишига йўл қўймаслик зарур, дейилади баёнотда. Европа халқларининг тинч меҳнати ва осойишталиги реваншчиларнинг ҳамлаларидан ҳимоя қилиниши лозим. Комитет ана шу олижаноб мақсадга эришиш ва Европада хавфсизликнинг мустаҳкам гарантияларини вужудга келтириш учун барча мамлакатлардаги дўстларимизни ўз сафларини жипслаштиришга ва тинчлик учун зўр ғайрат билан кураш олиб боришга чақиради. (ТАСС).

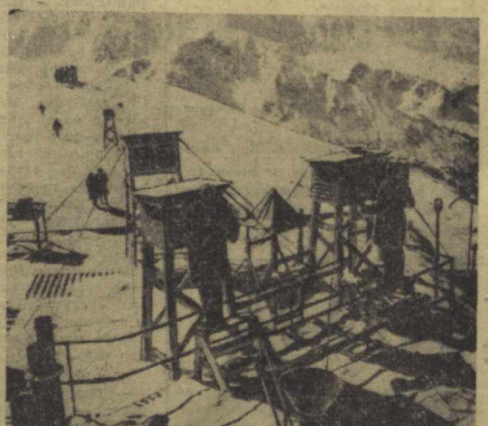

ПОЛЯК Татраси — Каспоровий Верхда Польша давлат гидрогеология ва метеорология институтининг обсерваторияси жойлашган. Олимлар бу ерда бутун мамлакат учун об-ҳаво маълумотлари тузиб берадилар.

ЦАФ — ТАСС фотоси.

Чет эл хроникаси

ЛЕОПОЛЬДВИЛЬ. Паулис шаҳрини қуршаб олган конголик ватанпарварлар Мобуту қўшинларига ва уларни қувватлаб турган ёлланма европаликларнинг отрядларига қарши курашни давом эттирмоқдалар. Ватса ва Вамба шаҳарларига қўзғолончилар тўхтовсиз ҳужум қилиб, шу шаҳарлар атрофида ҳам шиддатли жанг олиб бормоқдалар.

НЬЮ-ЙОРК. Бу ерда СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико АҚШ давлат секретари Д. Раск билан учрашди. Халқаро масалаларга доир, жумладан Европадаги аҳвол ҳақида ҳамда Совет — Америка муносабатлари тўғрисидаги масалаларга доир фикрлашув давом эттирилди.

РИМ. Италия президентини сайлашга бағишланиб ўтказилаётган овоз беришнинг еттинчи даврасн яна натижасиз бўлиб чиқди. Христиан-демократик партиянинг номзоди Леоне 313 овоз олди, президент бўлиб сайланиш учун эса, камида 482 овоз олиш керак. Компартия номзоди Террачини 251 овоз олди, социал-демократ Сарагат 138, христиан-демократик партиянинг иккинчи вакили Фанфани 132 овоз олдилар.

БОГОТА. Колумбиядаги Магдалена департаментида ўрта ўқув юртларининг 2200 ўқитувчиси бошлаган забастовка давом этмоқда. Ўқитувчилар ҳукуматдан ўтган ойлар учун иш ҳақи тўлашни талаб қилмоқдалар. Ўқитувчилар охирги марта январь ойида иш ҳақи олган эдилар. (ТАСС).

ҚИНҒИР ИШНИНГ ҚИЙИҒИ

СУД ЗАЛИДАН

Улаш Пардаев узоқ йиллардан бери Гулистон районидаги Карл Маркс номли колхозга раислик қилиб келди, лекин сўнгги йилларда босар-тусарини билмай қолди. Ўзини гоҳ омборга, гоҳ кассага урди. Правление аъзоларини назарга илмай, коллектив мулкини талон-торож қилди, истаган томонига совура бошлади. Шахсий бойлик орттириш кўчасига кириб олган Пардаев колхоз Уставини бутунлай унутиб юборди. Оқибат-натижада колхознинг молиявий ва хўжалик ишлари издан чиқди.

Улаш Пардаев 1961—1963 йилларда давлатга топшириш учун колхозчилардан чакана нарх билан 40586 сўмлик гўшт сотиб олиб, давлатга 27136 сўмга сотилишига йўл қўйган. Оқибатда колхоз 13450 сўм зарар кўрган. Шу давр ичида раис номаълум шахслардан жами 6280 сўмлик турли хил машина ва трактор қисмларини сотиб олишга рухсат беради. Ваҳолонки, деталлар давлат корхоналари ва ташкилотларидан ўғирланган.

1961—1962 йилларда колхоз номига келган қурилиш материаллари, ғалла маҳсулотлари ва минерал ўғитларни ташиш учун бегона кишиларни ёллаш натижасида хўжаликнинг 5471 сўм маблағи ўринсиз сарф қилинган. Бундан ташқари, колхозда етиштирилган буғдойнинг 9088 килограмми турли баҳоналар билан четга тарқатилган.

Колхоз правлениеси сўнгги уч йил мобайнида қишлоқда янги йўл қуриш ҳамда эскиларини тартибга солишга алоҳида эътибор берган. Бироқ колхоз раиси давлат объектлари учун ташилаётган шағални ўзбошимчалик билан колхоз территориясидаги йўлларга тўктириб бунинг учун шоферларга 4.459 сўм пул берган.

Уч йил мобайнида колхозга келган У. Пардаевнинг ҳамтовоқларига уюштирилган зиёфатлар учун колхознинг 6.410 сўм маблағи сарфланган.

Қинғир ишнинг қийиғи чиқди. Яқинда Сирдарё область судининг сайёр ҳайъати ўзининг очиқ мажлисида У. Пардаевнинг жиноий хатти-ҳаракатларини кўриб чиқди. У. қилмишига яраша жазога тортилди — уч йил муддатга озодликдан маҳрум этилди. У. Пардаевнинг салобатли шахсий енгил автомашинаси зиёфатларга ўринсиз сарфланган маблағни қоплаш учун колхоз ихтиёрига топширилди.

К. ШУКУРОВ,
Ҳ. ТОЖИБОЕВ,
М. АШУРОВ.

ҲАЁТГА МУҲАББАТ

1089 СОАТ ОВҚАТЛАНМАГАН КИШИ

Бу воқеа 1961 йилда бўлган эди. Москвадаги озиқ-овқат магазинларидан бирига ниҳоятда озгин, юзлари сўлғин киши кириб келди. У ўзига керакли нарсаларни олиб, сумкасига солди. Уйига қайтиб боргач, сумкадаги нарсаларни холодильникка қўйиб, стулга ҳорғин ўтирди. Сўнг кийимларини ечиб, тўшакка чўзилди.

Бу 45 кундан ортиқ, яъни 1089 соат овқат емасдан юрган Владимир Лешковцев эди!

... Москвалик ёш физик Владимирнинг тақдири оғир бўлди. У болалигида ўнг қўлидан айрилган эди. Тўсатдан хотини вафот этиб, унинг бошига оғир мусибат тушди. Бунинг устига ўзи оғир дардга йўлиқиб, тўшакда ётиб қолди. Танида ҳамма вақт иситма, касали оғир, қони эса кундан-кун бузилиб борарди. Врачлар қўлларидан келган барча чораларни қилиб кўрдилар. Бироқ дард оғирлашгандан оғирлашаверди. Шунда Владимир энг охирги чора — узоқ вақт оч юришга қарор қилди.

Лешковцев 9 январда энг охирги марта овқатланди. У дардининг оғирлигидан тўшакда ётиб қолди. Илмий-оммабоп темада ёзаётган китоби ҳам тугалланмаганича стол устида турарди. 9 январдан бошлаб у ҳар куни фақат озгина минерал сув ичар, оғзига нон ушоғи ҳам олмасди. Кечга яқин очлик зўрайиб, у кўзига кўринган ҳамма нарсаларни еб юборгуси келарди. Лекин Владимир мустаҳкам ирода билан ўзини тутди, бўлса бўлар, деб қўл силтамади. Овқат ҳақида ўйламасликка ҳаракат қилди.

Очликнинг олтинчи куни у ўзини анча яхши ҳис этди. Кўнгли сира овқат тиламайдиган бўлиб қолди. Ўша кунларда Владимирни кўрган кишилар, шўрликнинг куни тамом бўлибди, деб ўйлардилар. Лекин Лешковцев яшади, яшадигина эмас, у ўзини кундан-кун яхши ҳис эта бошлади. Дарди ҳам шифо топаётгандек, оғриқ пасайди. Икки кундан кейин у бир оз айланиб дам олиб келиш учун ташқарига чиқди. Ҳоли йўқлигидан оёқлари чалкашар, лекин илгариги чидаб бўлмас оғриқ енгиллашган эди...

Бемор китоби устида ҳам ишни давом эттира бошлади. Бундан ташқари у тиббий дафтар тутиб, унга ўзининг бошидан кечирганларини ёзиб бора бошлади.

Владимир дам олиш пайтларда кўчага чиқиб, озиқ-овқат магазинларини томоша қилишни яхши кўрарди. Ажаб, у ҳар хил лаззатли таомларни кўрганда ҳам ҳеч нарса егиси келмас, фақат таомларнинг ҳидини жуда яхши сезар ва бу ҳиддан ҳузур қиларди.

Танидан дард арий бошладими ёки ҳеч бир озиқ-овқатсиз қолган организм бутун кучини тўплаб ўзидаги «сирли» манбалардан фойдаландими, ишқилиб Владимир ҳали ҳам юришга кучи, кўришга кўз нури етар, мияси ҳам нормал ишлаб турарди. Беморнинг ўзи бу курашда дард устидан ғолиб чиқишига қаттиқ ишонарди.

Кунлар кетидан кунлар ўтди. Очликнинг иккинчи ойи бошланган эди. Лешковцев тиббий адабиётларда ёзилган ва инсон шунча вақт оч юрса, шубҳасиз, ҳалок бўлади деб кўрсатилган муддатдан ҳам ўтиб кетган эди. У кечаси ётаётганида ўзининг қоқ суяк бўлиб қолган гавдасини кўрмаслиги учун ойнага қарамасдан ечинарди.

Очликнинг қирқинчи куни Владимир ниҳоятда ҳолдан тойганини сезди. 24 февраль куни энди бундан буён оч юролмаслигини аниқ билди, бутун тани қақшай бошлади. Кризис бошланган эди. Аста-секин ўзини овқат ейишга ўргатиши керак бўлиб қолди. Бу муҳлат ҳам анча давом этди. Владимир биринчи ҳафтада фақат шарбат ичди, меваларни майдалаб еди. Иккинчи ҳафтадан бошлаб сут ва ёғ истеъмол қила бошлади. Сўнг эса нон, балиқ, гўштга қўл урди. Баҳоргача у соғлом, ишчан, ғайратли бўлиб қолган эди. Врачлар текшириб кўриб: «Соппа соғ» дедилар.

Оғир касалга дучор бўлган кишилар анча вақт парҳез сақлаганлари, оч юрганликлари каби ҳодисалар медицина тарихида илгари ҳам учраган. Ҳозир мутахассислар оч юриб даволаниш усулини рад этадилар. Чунки касал организм соғ организмга қараганда ҳар хил витаминларга кўпроқ муҳтож бўлади. Шу сабабли бемор овқатланиб турмаса унинг дарди яна зўрайиши мумкин.

Майли, ҳозирча бу соҳада назариётчилар билан баҳслашиб ўтирмаймиз. Лекин шу нарса равшанки, маълум бир вақтгача оч юриш кишини ўлимга олиб келмас экан.

Бундан шундай хулоса чиқариш мумкинки, оғир шароитда қолиб оч юрган кишилар дастлаб очликдан эмас, балки ҳар хил нарсаларни истеъмол қилиб, ўз организмларини заҳарлашдан ҳалок бўлар эканлар.

Бизнинг ҳозирги кунларимизда ҳам кўнгилсиз ҳодисалар бўлиб туриши мумкин. Кемада ҳузур қилиб кетаётган кишилар денгиз гирдобига учрашлари... Геологлар ёки овчилар тайгада адашиб қолишлари... Бундай пайтда кишиларнинг кўз ўнгида энг аввал очлик даҳшати пайдо бўлиб, улар довдираб қоладилар. Иродасиз, кучсиз кишилар бундай шароитда қўрқувдан ўзларини ўзлари ҳалок қиладилар. Кучли, иродали кишилар эса доим олға интилиб, дарёлардан ўтадилар, ўрмонлардан йўл топадилар, тўлқинларни назарписанд қилмай сузадилар — ўз мақсадларига етадилар. Бунинг учун киши ниҳоятда иродали бўлиши, ҳаётни севиши керак. Владимирнинг ҳаётга муҳаббати шунчалик зўр эдики, у ақлбовар қилмайдиган қийинчиликларга чидади, ниҳоят ғолиб чиқди.

(АПН).

Ўрта Осиё Пахтачилик давлат комитетининг

ЎРТА ОСИЁ ТУПРОҚШУНОСЛИК ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ

тупроқ географияси ва генезиси (2 ўрин), тупроқ физикаси, тупроқ эрозияси лабораторияларининг старший илмий ходимлари вазифасида ишлаш учун

КОНКУРС

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 4/I гача.

Ҳужжатларни тақдим қилиш учун адрес: Тошкент шаҳар, А. Тўқаев кўчаси, 1-уй.

А. М. Худойбергановнинг

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАШИ

(газетанинг 19/XI сонини қаранг)

23 декабрга кўчирилди.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРГА

саҳна ишчилари

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Олмазор кўчаси, 187-уй.

Генерал Ушаков кўчаси, 48-уйда турувчи **Суннат Исломовнинг** Чиғатой кўчаси, Ободон проезд, 5-уйда турувчи Улуғ Исломовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Высокая кўчаси, 18-уйда турувчи **Раиса Ефимовна Товштейн**нинг Средняя кўчаси, 39-а уйда турувчи Владимир Меерович Дубинскийдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Фрунзе район халқ судида кўрилади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС — 64543.
Р. 11459. Н. Б. 294.